HAVACILIK

Havalarda mayısın ilk haftası

Taarruzların sıklet merkezini gene Manş cephesi teşkil etmekte ve ikitaraf da geniş akınlar yapmaktadır

Yazan: **Arif Ahıskal**

Mayısın ilk haftası çok şiddetli hava hücumlarına şahid oldu. İngiliz havacılarına fazla olarak bir de Irak cephesi açıldı. Irak havacılığı yarısından fazlası demode denecek tayyare tiplerinden ibarettir. Sayısı elli, altmış tayyaredir. Bu kuvvetin Britanyalı tayyarecileri hırpalayacağı veya fazla uğraştıracağı tahmin edilemez. Çünkü Irak tayyare üslerine yapılan taarruzlarla daha ilk günler zarfında Irak havacılığının yarısı tahrib edilmiş bulunmaktadır.

Libya ve Habeşistan cepheleri de pek hareket göstermemiştir. Bütün gayretler bir tarafın taarruzlarını durdurmak ve ikmallerini güçleştirmek, öte tarafın da müdafaasını kırmak, çekiliş yollarını tahrib etmek uğruna harcanmaktadır. Libyada gerek İngilizler, gerekse Mihverciler bütün taarruzlarını askerî yürüyüş kollarını, nakliye vasıtaları ve toplanma yerlerile sahil boyuna teksif etmiş bulunuyorlar. Bu arada Alman tayyareleri İskenderiye liman mıntakası üzerine bir taarruz yapmışlardır. Burada bulunan İngiliz ve Yunan harb gemilerile sahil bataryalarının açtığı şiddetli baraj ateşi bir saat devam etmiş mütearrızlar esaslı bir baskın yapamadan püskürtülmüşlerdir. İngiliz havacılar Trablus ve Bingaziyi tehdid etmekte berdevamdır.

Hava taarruzlarının merkezi sıkletini Manş cephesi teşkil etmektedir. Her iki tarafın da taarruzları ağır olmuştur. İngiltere İmparatorluk hava kuvvetlerine mensub filolar Kolonya, Brest ve Norveç sahillerini bombalamışlardır. Kolonya endüstri merkezine binlerce bomba atılmıştır.

Geçen haftalar zarfında Brest limanında baskına uğrayan müteaddid bombardımanlar karşısında limandan ayrılmıyan iki Alman zırhlısının, Scharnhorst ve Gneisenau zırhlılarının, hasara uğrayarak hareketten âtıl kaldıklarını tahmin etmiştik. Gelen haberler bu gemilerin uzun müddet harbe iştirak edemiyecek vaziyette bulunduklarını teyid etmektedir.

Gene İngiliz tayyareleri Boulogne ve Cherbourg doklarına, Touquet tayyare meydanına, Roterdam petrol stoklarına bombalarını atmışlardır. İstilâ hazırlıklarına sahne olduğu söylenen işgal altındaki sahillerle Hamburg sistematik surette ve her fırsatta bombardıman edilmektedir. Bilhassa Brest akınları zırh delici bombalarla ve kesif olarak tekrarlanmaktadır.

İngiliz tayyareleri gündüz bombardımanlarını da ihmal etmemişler ve Saint Nazaire havuzları, Cherbourge ve Querqueville tayyare meydanlarına taarruz edilmiştir.

Bunlara mukabil Alman havacıları Malta üzerine yaptıkları bir akında hükûmet binalarına isabetler almışlardır. Şimalî İrlandaya bu hafta zarfında şiddetli bir hücum yapılmış, sanayi merkezlerinde hasar olmuştur. Ölen ve yaralananlar çoktur.

Alman akınlarının merkezi sıkleti Londra ve civarıdır. Bundan başka garb sahillerinde silâh fabrikalarına yapılan taarruzlarda müspet neticeler almışlardır. Bu haftanın taarruzlarında Alman tayyareleri birbirinden uzak mıntakalar üzerinde ayni zamanda görünmüşlerdir. Clyde mıntakası oldukça mühim bir taarruza uğramıştır. Hasar fazladır. Mersey mıntakası da taarruza uğramıştır. Patie adındaki İngiliz muavin gemisinin bir Alman tayyaresi tarafından batırıldığı Londradan teyid edilmektedir. Liverpool limanı da büyük mikyasta bir gece baskınına sahne olmuştur.

Bu haftanın hava haberleri arasında Amerikan yardımile büyük yüklü bombardıman tayyarelerinin yeniden meydana çıkmış olmaları vardır.

Amerika sanaayiinin tam seferberliği henüz bitmemiştir. 941 sonunda bütün kudretile faaliyete geçeceği söylenen Amerika hava sanayii istihsalâtının büyük bir kısmını İngiltereye vermektedir. İngiliz sanayiinin de çalışması neticesinde her iki hasıla birleşince Alman sanayiine karşı harbedecek vaziyete girmiş bulunuyor. Bugün için yoktan iyi olan Amerikan yardımı tam mânasile kâfi midir? Mart ayı zarfında İngiltereye verilen dört yüz tayyare büyük bir rakam değildir. Şubat ayı zarfında gene İngiltereye verilen tayyarelerin 250 oluşu bir aylık artışın kıymetini göstermesi bakımından kayde şayandır. Ayda yüz elli tayyarelik bir yükselişle 941 sonunda Amerika yardımının neye varacağı tasarlanabilir.

On sekiz ton bomba yükile Amerikadan Berline gidip tekrar dönebilecek olan hava gemilerinin, B. 619 tayyarelerinin Douglas fabrikaları tarafından inşa edildiği haber verilmektedir. Bu tayyareler, on üç tanesinin İngiltereye teslim edildiği daha önceleri bildirilen ve uçan kale adını verdikleri yetmiş tonluk tayyarelerden daha büyük ve daha ağırdır. Silâh itibarile uçan kalelere benzeyen ve on bir kişilik mürettebatı olan yeni hava gemileri seksen iki ton sıkletindedir. Fazla olan on iki tonun sekiz tonunu bomba yükü teşkil ettiğine nazaran tayyare heyeti umumiyesinde yapılan tadilât uçan kalelere nazaran dört ton farketmektedir. Bu tayyareler muhakkak ki müthiş bir hava silâhı olacaktır. Ancak şu var ki; henüz inşaatı bitmiştir, prototiptir ve uzun boylu bir tecdübe devresi geçirecektir ve ondan sonradır ki seri halinde inşa edilerek orduya verilebilecektir. Bu da asgarî bir senelik zamana muhtacdır. Demek oluyor ki hava devlerinin en büyüğü olan bu seksen iki tonluk hava gemisi henüz yetmiş tonluk kardeşinin yerine geçemiyecektir. Şimdilik uçan kalelerin faaliyete geçerek kullanılacakları cephe üzerindeki silâh üstünlüğünü kestiremeyiz. Holanda ve işgal altındaki Şimalî Fransa üzerine ilkbaharın başlamasından bir müddet evvel taarruz eden ve istilâ hazırlıklarını bombardıman etmede tecrübe edilen uçan kalelerin esaslı olarak nerede ve ne maksadla kullanılacağı merakla beklenebilir.

A. AHISKAL

Belediyenin yaptırdığı yollar

İstanbul Belediyesi 940 malî yılı zarfında şu yolları yaptırmıştır:

Nişantaşı - Emlâk caddesi 18,300 liraya.

Samanyolu - Ebekızı caddesi 10,000 liraya.

Şişli - Pazaryolu caddesi 4,000 liraya.

Kurtuluşta Barıthane - Bilezikçi sokak 4,300 liraya.

Şişhane meydanı - çocuk bahçeleri civarı 5,300 liraya.

Mezbaha dahilindeki yollar 3,932 liraya.

Dolmabahçe yolunun mebde kısmı 3,600 liraya

Eminönü meydanının tanzimi için 33,000 lira.

Taksim meydanının tanzimi için 33,000 lira.

Hususî idareden de şu yollar yaptırılmıştır:

Paşabahçe - Beykoz yolu 37,000 lira.

Kartal - Yakacık yolu 22,000 lira.

Erenköy - İçerenköy - Bostancı 19,000 lira.

Caddebostanı - Çiftehavuzlar 7,600 lira.

Prevantoryom - Kısıklı iltisakı 9,420 lira.

Bebek - İstinye 352,000 lira.

Hadımköy - Terkos 5,000 lira.

Aşağıdaki yolların inşası da müteahhide verilmiştir:

Topkapı - Maltepe - Halkalı yolu 27,000 lira.

Abideihürriyet - Kâğıdhane yolu 34 000 lira.

Ayasağa - Kâğıdhane - Alibey köyü yolu ve köyler inşaatı 115,000 lira.

Tashih

Dünkü nüshamızda, askerî muharririmiz sayın General H. Emir Erkiletin ilk yazısında maalesef bazı yanlışlar olmuştur. Birinci sahifede üçüncü sütunun dördüncü satırı «müttefiki budur» ve ayni sütunun 23 üncü satırı «1942 sonundan itibaren çoğaltmağa başlayarak» olacaktır.

İkinci sahifede ilk sütunun 3 üncü satırında «102 milyon Japonyanın...» ve 44 üncü satır da «Belçika ve Norveç siyasî mümessillerinin...» olacaktır. Özür dileyerek tashih ederiz.

Hastanede öldü

Beyoğlunda oturan Hüseyin kızı Ayşe, bir hafta evvel yemek pişirmiş, ailece oturup yemişlerdir. Yemekten sonra, Ayşe, birdenbire sancılanmış, yemekten zehirlendiği sanılmıştır. Diğer taraftan, pişirdiği yemekten yiyen başkalarına bir şey olmaması da hayret uyandırmıştır.

Sancılar içerisinde kıvranarak Beyoğlu Belediye hastanesine kaldırılan Ayşenin, zehirlenmediği, barsağının düğümlendiği anlaşılmıştır. Bunun üzerine ameliyat yapılmıştır. O zamandanberi hastanede yatan Ayşe, dün ölmüştür. Adliye hekimi Hikmet Tümer, muayene etmiş, cesedin gömülmesine ruhsat vermiştir.

Tayyare şehidleri için ihtifal

Perşembe günü Fatih parkında merasim yapılacak

Şehid tayyarecilerimizin hatıralarını taziz etmek üzere 15 mayıs perşembe günü Fatih parkında yapılacak büyük ihtifal merasimine aid program hazırlanmıştır. Merasimde askerî kıt'alar, mekteb talebeleri, ve halk bulunacaktır.

Merasim saat 14 te İstanbul Merkez Komutanı tarafından açılacaktır. Komutan merasim yerinde bulunanları, hava şehidlerini selâmlamağa davet edecektir. Bunu müteakıb bir borazan tarafından verilecek işaret üzerine kıt'alar, talebeler, subaylar selâm vaziyeti alacaklar, siviller şapkalarını çıkaracaklardır. Bu anda Fatih parkında, Beyazıd, Galata kulelerinde resmî daire ve müesseselerde ve limanda mevcud gemilerdeki bayraklar yavaş yavaş yarıya kadar indirilecekler; bütün gemiler ve fabrikalar düdüklerini çalacaklardır. Düdükler çalmağa başlayınca nakil vasıtaları hürmet için bir dakika bulundukları yerde duracaklardır. Bir dakikanın hitamında verilecek ikinci işaretle bayraklar tekrar çekilecek, düdükler susacaklardır. Bunu müteakıb ordu namına hava subaylarından, Türk Hava Kurumundan, halk namına Şehir Meclisinden, yüksek mektebler namına birer zat olmak üzere dört hitabe irad edilecektir.

Hitabelerden sonra mızıka matem havası çalacak, bir manga manevra fişeğile üç defa havaya ateş edecektir. Merasim geçişinden sonra kıt'alar, talebeler ve davetliler Beyazıd meydanından yerlerine avdet edeceklerdir.

Sıhhate muzır gıda maddeleri

Belediyenin yaptırdığı tahlillerin bir kısmı bozuk çıktı

Belediye Sıhhat işleri müdürlüğü nisan ayı zarfında muhtelif dükkânlardan aldırdığı gıda maddelerini Belediye kimyahanesinde tahlil ettirmiştir. Buna nazaran 1398 nümuneden 117 si sıhhate muzır çıkmıştır. 121 süt nümunesinden 9 u, 34 memba suyu nümunesinden 4 ü, 285 ekmek nümunesinden 8 i, 35 makarna ve şehriye ve sair unlu madde nümunesinden 3 ü, 18 kahve nümunesinden 13 ü mahlût veya bozuk çıkmıştır.

Diğer taraftan hayvanî gıda maddeleri nümunelerinden de veteriner müdürlüğü lâboratuarlığında yapılan tahliller neticesinde 50 hayvanî gıda maddesinden 3 tanesi gayrimuvafık zuhur etmiştir.

Son günlerde halk tarafından Belediyeye vaki müracaatlerde gazozların çok bozuk olduğundan şikâyet edilmiştir. Yapılan tetkiklerde gazoz şişelerinin kapanmasında eski gazoz kapaklarının kullanılmasının bunda başlıca amil olduğu anlaşılmış ve bu sebeble binlerce gazoz imha, birçok imalâthane sahibleri de mahkemeye verilmiştir.

Şekerciler Belediyeye müracaatle boyalı şeker imaline hıfzıssıhha kanununun müsaid olmamasına rağmen Belediye müfettişlerinin buna engel olduklarından şikâyet etmişlerdir. Yapılan tetkiklerde kanunun ancak muayyen bazı boyaların kullanılmasına müsaade ettiği anlaşılmış ve kendilerine bu yolda tebligat yapılmıştır.

Bir şikâyetin cevabı

Dünkü nüshamızda Belediye temizlik amelesinin sabahın erken saatlerinde mahallelere çöp toplamağa çıkarak halkı rahatsız ettiğinden bahis bir şikâyet vardı. Dün bize Belediyeden verilen malûmata göre mevzuubahs olan mahalleye çöp kamyonları saat yedide gitmiştir ve bu kamyonun numarası da 175 tir. Maamafih temizlik amelesi dünden itibaren saat sekizde faaliyete geçmeğe başlamışlardır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Gümüşsuyunda açılan gönüllü hastabakıcı kursu

Dün tedrisata başlıyan dördüncü kursa yirmiden fazla genc kız yazıldı

Dün, öğleden sonra saat 16 da Gümüşsuyu hastanesinde, gönüllü hastabakıcı yetiştirmek üzere açılan kursların dördüncüsü faaliyete geçerek tedrisata başlamıştır. Kurslara yirmiden fazla genc kız ve kadınımız devam etmektedir. Bunlar arasında çocuklu aile kadınları da vardır.

Müracaat edenlerin çoğunu lise ve orta mekteb mezunu olanlar teşkil etmektedir. Dersler, iki buçuk ay kadar devam edecek ve bu devre nihayete erince, genclere hastabakıcılık diplomaları tevzi edilecektir. Gümüşsuyu hastanesi bundan sonra açılacak kurslar için de icab eden hazırlıkları yapmaktadır.

Kursa devam edenler dün ilk dersi, hastanenin dahiliye mütehassısı doktor binbaşı Âdil Taşbaştan dinlemişlerdir. Müteakıb derslerde, hemşire yetişmek isteyen kızlarımıza hastabakıcılığa dair umumî bilgilerle birlikte intanî hastalıklar, zehirli gazler, yara sarmak ve hastabakıcılıkla alâkalı diğer bahisler öğretilecektir.

Gümüşsuyu hastanesinde dün dördüncü devre faaliyetine başlıyan gönüllü hastabakıcı kursuna yazılanlar

Yardımsevenler cemiyetinin davetine icabet edenler

Yardımsevenler cemiyetinin teşebbüsile İstanbul askerî hastanelerinde açılan hastabakıcılık kurslarına, her taraftan müracaatler başlamıştır. Müracaat edenlerin ekseriyetini orta mekteb ve lise mezunu genc kızlarımız teşkil etmektedir. İmtihanların hitamını müteakıb üniversiteli genc kızlarımızın da akın akın bu mukaddes vatan hizmetine kütle halinde şitab edecekleri, şimdiden telefonla, telgrafla, mektubla yapılan müracaatlerden anlaşılmaktadır.

Dün öğleden sonra saat 17 de Partide Yardımsevenler cemiyeti idare heyeti toplanmış ve İstanbul kadınlığının cephe gerisinde deruhde edeceği vazifeler etrafında yeni kararlar alınmıştır.

İKTISAD

Altın fiatları

Dün bir Reşad altını 2700, altının gramı 330 kuruştu. Beşibirarada 117 liradan muamele görmüştür.

Teneke tevziatı

Ticaret Vekâleti, ithalât maddelerinin tevziatının yeni ve daha salim esaslar dahilinde yapılmasına karar vermiş ve bu esaslar alâkadar makamlarla vilâyetlere tebliğ olunmuştur. Bu şeklin tatbikına evvelâ teneke tevziatından başlanacaktır.

Şimdiye kadar teneke, mandıra sahibleri, peynirciler ve konservecilere verilmekte idi. Yeni şekilde her vilâyet dahilinde bulunan teneke imalâthaneleri ve bunların ihtiyacları tesbit olunarak buna göre tevziat yapılacaktır.

Bugün ticaret müdürlüğünde bu iş için bir toplantı yapılacaktır.

Dünkü ihracat

Dün İstanbuldan 407,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda İngiltereye tilki derisi, Almanyaya fındık ve barsak, Mısıra fındık, musiki aletleri, tütün ve İsviçreye de afyon gitmiştir.

Amerikan vapurlarile yapılacak nakliyat

Ticaret Vekâleti, Mısıra ne şekilde ihracat yapılabileceği ve Mısıra kadar gelmekte olan Amerikan vapurlarile dünyanın başka yerlerine ne şekilde Türk mallarının sevkedilebileceği hakkında ticaret odasına direktif vermiştir. Bu hususta oda tacirlere malûmat verecektir.

Et fiatlarına konulacak nark

Dün Vali muavini Ahmed Kınığın riyaseti altında toplanan fiat murakabe komisyonu et fiatlarını tetkik etmiş ve perşembeye kadar vaziyet daha fazla inkişaf edeceği için yeni narkın perşembe günü konulmasına karar vermiştir.

Komisyon bilhassa kuzu eti fiatları üzerinde durmuş ve şimdiye kadar serbest bırakılan kuzu etinin de narka tâbi tutulması takarrür etmiştir. Perşembe günü kuzuya da nark konulacaktır.

Lâstik tevziatı

İstanbul vilâyeti son defa 400 otomobil lâstiği tevzi etmiştir. Halen mevcud 200 lâstik de Ticaret Vekâleti tarafından tasdik edilecek listenin tebliğinden sonra tevzi edilecektir.

ADLİYEDE

Bir kadının mahkûmiyeti

Sultanahmedde polis Tevfiğe hakaret ettiği iddia olunan Ulviye isminde bir kadın, İstanbul sekizinci asliye ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. 1 ay hapse, 30 lira para cezasına mahkûm olmuş, ancak bu cezası tecil olunmuştur.

6 aya mahkûm oldu

Kasımpaşada Emine isminde bir kadını iğfal ederek tecavüzde bulunmaktan maznun İhsan isminde birisinin muhakemesi, bitmiştir. İstanbul altıncı asliye ceza mahkemesi, maznunun 6 ay hapsine karar vermiştir.

Beşiktaş cinayetinin muhakemesi

Beşiktaşta taksi otomobilleri değnekçisi Tevfiği, oturduğu evin bodrum katında bir eğlenti sırasında öldürmekten suçlu İlhami ile Cevdetin muhakemesine, İstanbul İkinci Ağırceza mahkemesinde dün devam edilecekti. Bu suçlulardan İlhami, ilk celsede, gösterdiği hal ve hareketler, söylediği sözler dolayısile sorguya çekilememiş, aklından zoru olup olmadığı raporla tespit edilmek üzere, Adlî Tıb müşahedehanesine gönderilmişti. Suçlu, elyevm müşahede altında olduğundan muhakemenin devamı başka bir güne kalmıştır.

Köprüden geçerken

Kadıköyde Bayramyeri sokağında oturan 1338 doğumlu Sedad, Fikir tepesindeki taş köprüden geçerken, müvazenesini kaybederek düşmüştür. Başından ve kolundan hafifce yaralanmıştır.

Musadere edilen eksik ekmekler

Büyükadada Balıkçıl caddesinde Yani Yamalakinin 74 numaralı fırınında, tartıları eksik 32 fırancala, 40 ekmek, ayni adada Kumsal caddesinde 44 numarada Halil İkizin fırınında tartısı eksik 50 ekmek bulunmuştur. Bunlar musadere edilerek ceza zabıtları hazırlanmıştır. Büyükadada 6 ve Heybeliadada 1 esnaf, belediye suçlarından cezalandırılmıştır.

İstanbul ve Beyoğlunda 5 otomobil sahibi, 8 şoför, 15 esnaf, markasız 34 hamal ve tramvaydan atlayan 15 yolcu da cezalandırılmıştır. 3001 plâkalı otobüse, istiab haddinden fazla 9 yolcu alındığından, zabıt varakası tanzim olunmuştur.

MÜTEFERRİK

Süleymaniye camii ile civarının alacağı şekil

Şehircilik mütehassısı M. Prost Süleymaniye camii ile civarının alacağı şekli gösterir bir maket yaptırmıştır. Mühendis Mektebi maket muallimi Hakkı Tez tarafından yapılan bu maket bilhassa caminin etrafının alacağı şekli ve nâzım plânın bu kısma aid olan tatbikat kısmını göstermektedir. Mütehassıs, Mimar Sinanın bu güzide san'at eserine lâyık olduğu ehemmiyeti atfettiğinden burasının tanziminde daha fazla hassas davranmıştır.

Eminönü meydanından büyük bir ana cadde doğrudan doğruya Süleymaniyede nihayet bulmaktadır. Şimdi mütehassıs bu maket üzerinde çalışarak Eminönünden Süleymaniyeye kadar olan sahaya tesadüf eden binaların irtifalarını tayin edecektir. Bu irtifalar hiç bir zaman Süleymaniye camiinin görünmesine engel olmıyacak bir şekilde tayin edilcektir.

Ticaret Ofisine alınacak memurlar

Ticaret ofisine alınacak yeni memurlar için ayın 22 sinde Yüksek Ticaret Mektebinde bir imtihan yapılacaktır. Bu imtihana yüksek mekteb, lise ve orta mekteb mezunları kabul olunacaktır.

Bir ezcane hakkında yapılan şikâyet

Yenikapıda bir eczacı hakkında ihtikâr yapmak ve 120 kuruşluk bir ilâcı 300 kuruşa satmaktan şikâyet edilmişti.

Fiat murakabe bürosunun yaptığı tahkikat şikâyeti haklı göstermiştir. Büro bu vaziyet hakkında Sıhhat Müdürlüğünün noktainazarını sormuştur.

Maarif Vekilinin tetkikleri

Üç gündenberi şehrimizde bulunan Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün öğleden evvel Üniversiteyi ziyaret ederek Rektör ve dekanlarla görüşmüş, devam etmekte olan imtihanlar hakkında izahat almıştır. Vekil öğleden sonra Topkapı sarayı müzesine gitmiş, akşama kadar müzede yapılan umumî tamirat ve inşaatı tetkik etmiştir.

Müze binalarında yapılan haricî tamirat bitmiş, dahilî tezyinat kısmı kalmıştır. Bu da önümüzdeki sene içinde bitirilecektir.

Hasan Âli Yücel şehrimizdeki tetkiklerine devam edecektir.

HEM NALINA MIHINA

İhtiyatlı olalım

Hükûmet, halktan iki şey istedi. Biri örfî idare mıntakasına dahil olan İstanbul ve Trakyadaki nüfus kesafetinin azaltılması, öteki de, her hangi bir hava hücumuna karşı bahçe ve arsalarda siperler kazılması.

Geçen kış istenilen ışıkları karartma işinde, galiba ceza korkusundan, azamî gayret ve ihtimam gösteren halkımız, ne yazık ki tahliye ve siper işlerinde azamî ihmal ve lâkaydi ile hareket ediyor. Hükûmetin İstanbuldan gideceklere karşı göstermeyi taahhüd ettiği kolaylıklardan istifade etmek için bidayette tehalükle kaydolunanlar, şimdi, kendilerine tahsis edilen vapurlarla trenleri boş bırakıyorlar. Demiryolile Anadoluya gidecek olanların ilk kafilesi 745 kişi idi. Bu kütleyi göndermek için husus bir tren hazırlanmıştı; fakat Haydarpaşa istasyonuna gele gele 46 kişi geldi. Anadoluya gitmek isteyenler, bu gidişle sıfıra inecek ve devletin almak istediği mühim bir tedbir akametle neticelenmiş olacaktır.

Gerçi, İstanbula yerleşmiş olan insanların, yerini, yurdunu ve işini, gücünü bırakıp başka yerlere göç etmeleri kolay değildir amma, önceden gitmeğe karar vermiş olanların sonra vaz geçmeleri de, asla basiretli ve ihtiyatlı bir hareket addolunamaz.

Bugünün harbi, geliyorum diye davul çalarak gelmiyor. Bir akşam sulh içinde uykuya yatanlar ertesi sabah bomba seslerile uyanıyorlar; birçok kimseye de rahat döşeği ölüm yatağı oluyor. Bütün münakalât vasıtalarına, demiryolu istasyonlarına, vapur iskelelerine, köprülere bombalar yağarken harb mıntakasından uzaklaşmağa çalışmanın ölüme yaklaşmak demek olduğunu, bu harbin bir buçuk seneyi geçen acı tecrübe devresi göstermiştir.

Şimdi sulh içindeyiz amma, bir sabah harb içinde uyanmıyacağımızı hiç kimse temin edemez. Onun için ihtiyatlı davranmak lâzımdır. Anadoluya gitmek için beyanname verenler, gidebilmek imkânına sahib olanlar demektir; mademki bu imkân ellerindedir; şimdiden rahatça gitmeleri icab eder. Bu, şahsî ve vatanî bir ihtiyat tedbiridir.

Siperlere gelince, yalnız, İstanbulda değil; memleketin her tarafında herkes, hepimiz bombardıman tehlikesine karşı küçük bir siper kazıp hazırlamalıyız. Harb tecrübeleri, büyük ve umumî sığınakların tehlikeli olduğunu göstermiştir. Londrada umumî sığınaklara bir tam isabetin birçok insanı birden öldürdüğü ve yaraladığı görüldüğünden artık basit aile siperlerine kıymet verilmiştir. Kaldı ki memleketimizin serveti ve malzemesi, şehrin altında ikinci bir şehir yapmağa müsaid değildir. Bu, milyonlara ve uzun zamana muhtacdır; ayrıca büyük sığınakların aile siperleri kadar pratik ve faydalı olmadığı da meydana çıkmıştır. O halde, şimdiye kadar gösterdiğimiz ihmali bırakıp artık kazma küreğe sarılmalıyız. Belgrad, hiç bir hazırlık yapmadığı için, bir iki gün içinde 20,000 ölü vermek suretile ihmalinin cezasını müthiş surette çekmiştir.

Hükûmet de, sığınak ve siperlerin yapılıp yapılmadığını esaslı surette kontrol ettirmeli; icab ederse zorla hepimize siper ve sığınak yaptırmalıdır.

Polonya harbine aid gördüğüm bir resmi hiç unutamıyorum. Varşovaya bombalar yağmağa başladıktan sonra, herkes, siper yapmak için kazma küreğe sarılmıştır. Papaslar bile kiliselerdeki aziz resimlerinin kendilerini korumadığını görerek siper kazmağa başlamışlar; fakat, insanları kazılmış siperler muhafaza ettiği ve siper kazanları koruyacak talihlerinden başka hiç bir vasıta bulunmadığı için bombalar ve makineli tüfek ateşleri arasında yerlere serilmişlerdir.

Siperlerimizi de şimdiden yapalım.

Bir idam kararı nakzedildi

Bundan bir kaç sene evvel, Eyübsultan civarındaki Pirincci köyüne geceleyin atla giren bazı çingeneler, köyden bir kız kaçırmak ve zorla para almak teşebbüsünde bulunmuşlardı. Gördükleri mukavemet üzerine, silâh patlatmışlar, bu sırada köylülerden Hüseyin ölmüştü. Mustafa ile diğer bazı kimseler de yaralanmıştı. Suçlu Halil oğlu Resul Çatıklar, idam cezasına mahkûm edilmiş, suç ortaklarının yedişer ve dörder sene ağır hapse konulmalarına karar verilmişti. Temyiz mahkemesi, ortakların cezalarını tasdik ederek, yalnız Resul Çatıkların mahkûmiyetini, lehine olarak bozmuştur. Ve İstanbul birinci ağırceza mahkemesince, bozmaya uyulmuştur.

Dünkü celsede, müddeiumumî muavini Ziya Yazgan, hâdisede, gayrimuayyen fail vaziyetile karşılaşıldığı kaydile, Resul Çatıklar hakkındaki idam kararı yerine ağır hapis kararı verilmesini istemiştir. Müdafaa da yapılmıştır. Ayın 28 inde karar bildirilecektir.

Küçük hikâye

Uyanış

Peride Celâl

Evimiz kilisenin karşısında idi. O zaman küçük bir çocuktum. Fakat herşeyi çok iyi hatırlıyorum. Kilisede pazar günleri org çalar ve yarı açık pencerelerden çocukların hazin seslerle söyledikleri ilâhiler sokağa dökülürdü. Kilisenin üç büyük penceresi de bizim sokağa bakıyordu. Camlarda renkli Meryem Ana resimleri vardı. Güneş vurdukça bu resimler adeta canlanırdı. Biz, mahalle çocukları onları bazan gizlice taşlardık. Fakat taşlarımız telörgüye çarparak yüzümüze sıçrar, resimler hep öyle gözalıcı renkler ,ışıklar içinde parlar, hırsımızı uyandırırdı. Küfür eder ve birbirimizle dövüşürdük.

Sokak inhisarımızda gibi birşeydi. Hepimizin yamalı pantalonlarımız, boyasızlıktan köselesi çıkmış ayakkabılarımız vardı.

Mektebden çıkar çıkmaz evlerimizin eşiklerinde grup grup toplanırdık. Ellerimizde domates salçası sürülmüş ekmeklerimiz, ceblerimizde bilyalarımız, bağırışmaya, atışmaya, kavgaya başlardık. Kızlar aramıza karışmaya cesaret edemez, uzaktan bize dil çıkarır, pencerelerden sataşır yahud önümüzden tertemiz elbiseleri, taranmış saçlarile kurumlu, kolkola geçer ve ayıplayan gözlerle bize bakarlardı.

Mahallenin en fakir, en yaramaz çocuğu idim. On iki yaşında zayıf ve çirkindim. Fakat çelik gibi bir vücudüm vardı. Bütün koşularda birinci, oyunlarda baştaydım. Mahallenin çocuklarile sebebli sebebsiz kavgalar etmiş ve hiç birinde alt olmamıştım. Bilhassa tatilde çok daha çekilmez olurduk. Sokak çığlıklarımız, gürültülerimizle dolar, pencerelerden üzerimize belâlar yağardı.

Belimize evden aşırdığımız maşaları takarak askerlik oynar, çamurdan fırınlar yapar, çöp tenekelerini devirerek sopalarla davul çalardık. Akşama kadar bu böyle devam ederdi. Hava kararıp da, babalarımızın ellerinde çıkınları, külâhları gelmeleri yaklaşınca kapılarımıza sığınırdık. Köşebaşlarını gözleyerek oyalanır, havaya yayılmaya başlayan balık, et kokularını iştahla içimize çeker yutkunurduk. Akşamın bu saatinde köşebaşlarında çiftler belirir, kilise duvarının kenarından ağacları siper alarak aşağılara, daha kuytu, daha karanlık sokaklara doğru Rum kızları âşıklarına yaslanarak, sarılarak geçerlerdi. Biz, karanlıkta heyecandan parlayan gözlerle garib bir merak ve hayret içinde onları seyrederdik. Ertesi sabah aramızda «Ne güzel kızdı be!», «Öpüşenleri gördün mü?» diye başlayan ve daima yarım kalan muhavereler geçerdi. Bunları bizden küçüklerin yanında konuşmaz, onlar gelince susar ve mühim bir şey yapmış insanlar gibi kendimizi büyümüş, adeta bir delikanlı olmuş farzederek ağır bir tavır takınırdık. Fakat biraz sonra her şey unutulur, kavga, dövüş, koşuşmalar, bağrışmalar başlardı. Geceleri yatağımıza girer girmez uyurduk. O yorgun, rüyasız uykular.. Annemin üzerime eğilen gölgesini, yanaklarıma dokunan, sıcak, yumuşak dudaklarını hisseder, haz içinde gözlerimi oynatır, fakat bir türlü ayılamıyarak arkamı dönüp, gülümsiyerek kendimden geçerdim.

Nihayet bir gün mahallemize o yabancılar geldi. Biz onlara yabancılar ismini mahalleye taşındıkları gün taktık. Çünkü onlar bize benzemiyorlardı. Eşyaları, giyinişleri, nihayet kendileri bizden çok farklı idi. Bir baba, kız idiler, baba ciddi yüzlü, bir adamdı. Hasta, düşünceli bir hali vardı. Kıza gelince bembeyaz, çiçek gibi bir şeydi. On altı yaşında görünüyordu. İki araba ile eşyaları geldi. Bu eşyaların arasında ipek koltuklar, cilâlı masalar vardı. Mahallenin çocukları arabaların açığında yarım bir daire çevirerek yaklaşmaya cesaret edemeden eşyaların çıkarılışını seyrettik. Bu iş bizi uzun zaman meşgul etti. Oyunlarımızı unuttuk ve o gün fazla gürültü etmedik. Yabancılar sessiz. sakin kimselerdi. Kızın babası erkenden işe gidiyordu. Kız evle uğraşıyor ve sık sık pencerede görünüp kayboluyordu. Sonra akşam üzeri kapının önünde babasını bekliyor, bize vahşi mahlûklara bakar gibi hayretle bakıyordu. O zaman hepimiz, kirli yüzlerimizden, yırtık elbiselerimizden, çamurlu ellerimizden utanıyorduk. Üzerimize garib bir neşesizlik çöküyor, adeta rahatsız oluyorduk. Nihayet bir gün içimizden biri yüksek sesle:

— Defolup içeri girse diye, bağırmaya cesaret etti.

Bir diğeri horoz gibi kabararak:

— Süslü bebek, onu iyi çamurlamalı diye, fena fena güldü,

Bu sözler üzerine kızın yüzü birdenbire nefretle doldu, korkulu bir mana aldı. O zaman ben en yakın çamur kümesine fırladım. Avucladığım çamurları hayâsız bir gülüşle ona doğru fırlattım. Geriye doğru çekildi. Fakat o güzelim ipek elbisesi çoktan çamurlara bulanmıştı. Yüzü birdenbire soldu, karardı. Gözleri büyüyerek bana öyle bir baktı ki içimin buz tuttuğunu hissettim.

«Pis mahalle köpeği!» diye, mırıldandı ve kapıyı şiddetle örterek içeri girdi. Bütün çocuklar bağrıştılar, gülmeğe başladılar. Vahşi bir sevinc içinde ben de kahkahalar atarak aralarına karıştım.

İşte o günden sonra kızla aramızda bir düşmanlık başladı. O güzel yüzü beni ne zaman görse kararır, kaşları çatılır, pençelerini açmış küçük bir kedi gibi geriler, vaziyet alırdı. Bana gelince ona eziyet etmekten, huzurunu kaçırmaktan garib bir zevk duyuyordum. Fakat bunda pek muvaffak olduğuma emin değildim ve bu beni çıldırtıyordu. Eğer bir erkek arkadaşım, öbür çocuklardan biri olsa üzerine atılır. dövüşür, hıncımı alırdım. Fakat benden üç yaş büyük, üstelik de erkek değildi; öbür kızlar gibi saçından çekilecek, küfür edilecek, dövülecek cinsinden de değildi. Öyle güzeldi, öbürlerinden o kadar başka idi ki..

Artık oyunlardan eskisi kadar zevk alamıyordum. Çamurlar, topraklar içinde, alnımdan şakaklarıma yol yol kirli terler süzülürken, yahud bir topun peşinde solurken birdenbire o pencerede, yahud kapıda ipek elbisesi, taranmış kordelâlı saçlarile mağrur, mütebessim görününce içime delice bir hırs doluyor, küçük kalbim kinle, nefretle çarpmaya başlıyor, evinin camlarını taşlamak, o güzel yüzünü tırmalamak için can atıyordum. Bir gün babasına beni pencereden işaretle gösterdiğini görmüştüm. Adam kaşlarını çatmış, yüzünü buruşturmuş ve kız kahkahalarla gülmüştü. Bir başka gün anneme, patırdımdan rahatsız olduklarını, benim kapılarının önünde fazla gürültü ettiğimi söylemişlerdi. Hakikaten en çok onun kapısının önünde gürültü ediyor, işitebileceği bir sesle küfürler savuruyor, yerlere yuvarlanıyor ve arsız arsız gülüyordum. Ona düşmandım, ondan intikam almak istiyordum. Beni fakir, sefil, yaramaz, pis birşey gibi gördüğünü biliyordum. Çocuk olmama rağmen bu içimde birşeyleri öldürüyor, kalbimi zehirliyordu. Günden güne çekilmez bir hal alıyordum. Yüzüm fenalaşıyor, gözlerim hainleşiyor, babamdan daha sık dayak yiyor ve annemden durmadan azar işitiyordum. Geceleri eskisi gibi rahat uyuyamıyordum. Fena tasavvurlarda bulunuyordum. Sık sık rüyalar görüyordum. Bir defasında onun evini yaktığımı, bir başka defasında örgülerinden sürüklediğimi, tekmelediğimi gördüm. Sabahları kapının önüne çıkar çıkmaz gözlerim penceresine kayar, dudaklarım kısılır ve rüyamda gördüklerimi yapamamaktan adeta ıstırab duyardım.

-Sonu yarın-

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

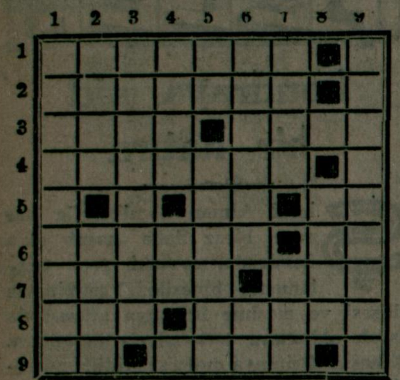
Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

BULMACA

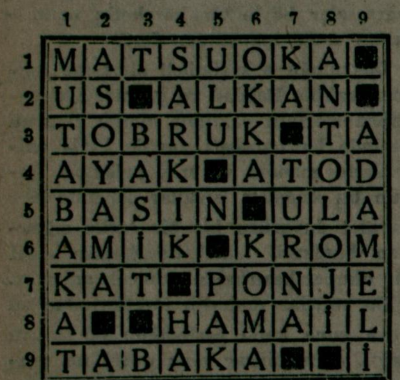
Soldan sağa:

1 — Bir tazyik âleti. 2 — Eski Türklerden. 3 — Düz sıra, Ayın peçesi. 4 — Derunî gök renginin koyusu (iki kelime). 5 — Pederin yarısı, Bir harfin okunuşu. 6 — İtikad eden, Bir harfin okunuşu. 7 — Maddeten değil, Bir çeşid ayakkabı. 8 — Ters çevirirseniz bir göz rengi olur, Tehlike. 9 — Bir hayvanın feryadı, Yokuşun aksi.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Bilgisiz başı sarıklılardan (iki kelime). 2 — Alaturka bir makam, Feryad. 3 — Centilmence. 4 — Facia, Soru edatı. 5 — Uzuvlarımızdan, Üzerine yaslanan. 6 — Atın bir yürüyüş tarzı, Sıfat edatı. 7 — Ters çevirirseniz «gösterme» manasına gelir, Uzuvlarımızdan. 8 — Vücud terbiyesi işleri. 9 — Telâş gösterme (iki kelime).

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	M	A	T	S	U	O	K	A	■
2	U	S	■	A	L	K	A	N	■
3	T	O	B	R	U	K	■	T	A
4	A	Y	A	K	■	A	T	O	D
5	B	A	S	I	N	■	U	L	A
6	A	M	İ	K	■	K	R	O	M
7	K	A	T	■	P	O	N	J	E
8	A	■	■	H	A	M	A	İ	L
9	T	A	B	A	K	A	■	■	İ

Cumhuriyet Halk sütunu

Köy enstitüleri

Erdoğan köyünde Malazgirtli Veli Hâki Erdoğan imzasile:

«Yetişecek köy eğitmenlerinin maaştan başka kendilerine arazi ve saire de verilerek mükâfatlandırılmaları kararlaştığını haber alan köy gençleri hem bunlardan istifade etmek, hem de vatan yavrularını okutup terbiye etmek gibi mukaddes bir vazifeyi ifa eylemek için açılan köy enstitülerine müthiş rağbet gösterdiler. Sade ilk mekteb mezunları değil, orta mektebin birinci, ikinci sınıfından bile bu köy enstitülerine girenler oldu. Fakat orada hemen hemen hiç bir nazarî ders görülmüyor, hep kerpiç kesmek, taş çekmek gibi amelî meselelere ehemmiyet veriliyor. Belki pratik adam yetiştirmek noktasından bu çok faydalıdır ama, köye gelip yavrularımızı okutacak eğitmenlerin biraz da fikirlerinin inkişafını temin edecek dersler görmeleri de icab eder zannediyorum. Bu nokta hakkında alâkadar makamların nazarı dikkatlerini celbetmenizi dilerim.»

Faikpaşa caddesi

Tüccardan Giridli Ahmed Sabuncu imzasile:

«Beyoğlundan Acıçeşme ve Faikpaşa caddesine inenler o civardaki hamamdan akan çirkefli suların bu sokak ve yokuşu fena halde kirlettiğine şahid olmaktadırlar. Şehrin sıhhati ve temizliği noktasından çok zararlı olan bu kirliliğin önüne geçilmesi lâzımdır kanaatindeyim.»

Kayıb aranıyor

Nişantaşı Meşrutiyet mahallesinde Söğüdlü sokak Yolgeçen aralığında 24 numarada Piperovalı Dudu imzasile:

«Balkan Harbinde İstrumcadan muhacir olarak çıktığımız vakit Uştuko köyünden dayılarım Zeynel oğlu İskender ile Kamberi ve teyzelerim Melike, Fatma ve Ayşeyi kaybettim. Haklarında malûmatı olanların lûtfen adresime bildirmelerini rica ederim.»

İrtihal

Kızıltoprak nahiye müdürü Kemal Dağdeviren'in kardeşi ve Çınarcık nahiye müdürü Tevfik Şalcının eşi Bayan Hikmet Şalcı dün vefat etmiştir. Cenazesi bu günkü 13/5/941 salı günü ikindi namazı Kızıltoprak Zühtüpaşa camiinde kılındıktan sonra Üsküdarda Çiçekcideki aile mezarlığına defnedilecektir. Allah rahmet eyleye.

SPOR

G. Saray ve F. Bahçe

Geçen hafta Ankarada yapılan müsabakalar, bu iki takımın tam formlarında olduğunu göstermiştir!

Geçen hafta Ankarada karşılaşan Galatasaray - Harbiye takımları ve seyircilerden meraklı bir grup

Millî küme karşılaşmaları için geçen hafta Ankarayı ziyaret eden memleketin en eski iki takımını seyretmekle Türk futboluna inancımız büsbütün arttı. Hele Türk futbolunun bu emektarlarını tam formlarında görmek göğsümüzü mutlak ve muhakkak kabarttı. Neticeler üzerinde durmak, hak edilen galibiyetleri medhetmekten başka hiç bir işe yaramıyacağı için hemen söyleyelim ki, Galatasarayın ve Fenerbahçenin kazanmalarına sebeb tekniğin ve sistemin enerjiye galebesini göstermek itibarile üzerinde durulacak mahiyettedir. Şimdiye kadar vesile zuhur etmedi değil, fakat fırsat her nasılsa düşmediği için bu mühim nokta üzerinde şimdi biraz tevakkuf icab eder: Son yıllarda enerjik futboldur, diye bir vaveylâ koparılmıştı ki, bu tıpkı oyunu tenkid edemiyen münekkidlerin hemen elbirliğile hakemi batırmak hususundaki tehalüklerine benzeyordu. Ve aksi gibi çok defa da netice üzerinde bu enerji hâkim olarak, ortada teknik kaybolup gidiyordu.

Cumartesi ve pazar günkü maçları tam bir bitaraf gözle mutalea edersek, görürüz ki, futbolda eskimek, tecrübe sahibi olmak ve başkaca formundan düşmüş olmamak şartile zor oyunu değil; oyun zoru çok kolay bozar.

Gerek Fenerbahçe, gerek Galatasaray takımları bize gösterdikleri dört oyunla bu nazariyeyi ispat etmiş oldular. O şekilde ki, en koyu taraftar ve kulübcüler dahi kolay kolay bunun aksini iddia edemiyeceklerdir.

Futbol, gerçi enerjiye dayanan bir spordur. Bir buçuk saatlik bir maç başka türlü çıkmaz. Fakat teknik ve bilgile beraber yürümedikçe, bu enerji daima neticesiz kalmaya mahkûmdur. Her oyunda olduğu gibi futbolda da şans payı vardır. Bu şans payını attıktan sonra enerjiye haddinden aşırı bir pay bırakmak doğru olmaz. Biz ise son senelerde bu enerjiye meselâ yüzde seksen raddesinde bir pay bırakıyorduk ki, bu yanlış bir nazariye olmaktan ileri, futbolun terakkisine de bir mânidir. Çünkü oyunun anasırı asliyesini inkâr derecelerine vardırılan enerji taraftarlığı, sistem, teknik ve taktiğin üzerine çıkarıldı mı, İngilizlerin «futbol aklı» dedikleri futbol zekâ ve kavrayışı ikinci plâna düşürülmekle futbolun enerji kadar bir zekâ işi olduğunu inkâra kadar varılır.

Galatasarayın ve Fenerin kadrolarında geçen senelere nazaran yepyeni elemanlar bulunmadığı nazarı dikkate alınacak olursa; futbolu kavrayış bu iki eski takımda rakiblere üstün gelmiştir.

Daha başka bir noktai nazar vardır ki burada sırası gelmişken bunu da söylemek faydalı olacaktır. Bazı takımlar olabilir ki, sarfettikleri enerjiye mukabil, hasım takımın oyununu bozmak kabiliyetleri pek fazladır. Futbolu oldukça uzun seneler evvel geride bırakmış olmamıza rağmen pek iyi hatırlarız ki, bazı oyunculara karşı insanın bir türlü muvaffak olmasına imkân yoktur. Bunlar futbola uymıyan hareketlerle, teknik bilginin ve maharetin tam aksine oyun oynamakla ve hele bacaklardan başka bütün uzuvlarını, kollarını, ellerini, kafalarını öyle kullanırlar ki, bunların her biri bir başka hava çalarak karşısındaki oyuncuyu canından bıktırarak oyun göstermesine ve netice almasına mâni olur. Bu keyfiyet ne netice alamıyan takımın aleyhine, ne de neticenin alınmamasında amil olan takım lehine kaydolunacak bir hâdise değildir. İki ayrı tip futbolun karşılaşması demektir ki, birbirine uygunsuzluğu yüzünden netice ne olursa olsun futbolun kalitesine bir ölçü sayılamaz.

Bu haftaki maçlarda Galatasarayın müdafaasile hücum hattı daha mütecanis ve muvazeneliydi. Buna mukabil Fenerbahçenin müdafaası canla başla çalışmasına mukabil muhacim hattına fazla yük bindiriyordu. Ankara takımlarındaki her zamanki enerji kendini gösterdiyse de, daha yüksek oyun karşısında bu enerji kâr etmemiştir.

Biz Galatasaray ve Fenerin bu hafttaki oyunlarında klâs farkı gördük. Bunu böyle görmek istemiyenler, yahud bizi mubalâğa ile itham etmek isteyenler bulunabilir. Fakat hakikati olduğu gibi görmekten korkmamak ve hele bunu saklamamak sporda terakkinin başlıca şartlarından biri olduğunu da unutmamak lâzımdır.

Fenerbahçe ve Galatasarayın aleyhine olmak üzere şunu kaydetmek icab ediyor ki kale önündeki şaşırışlar, heyecana kapılışlar, daha umumî tabirile beceriksizliklerinde devam vardır. Avrupa takımlarına karşı mağlûb olmamız gibi makûs neticeler veren bu heyecanı kontrolün spor psikolojisine taallûku itibarile başka bir günde tahlili faydalı olur.

Nüzhet BABA

19 mayısta yapılacak spor hareketleri

19 mayısta mektelber arasında büyük bir spor hareketi yapılacaktır. Bu münasebetle bugün beden terbiyesi hocaları arasında bir toplantı yapılarak program hazırlanacaktır.

Atletizm ve futboldan ibaret olan bu müsabakalar Kadıköy stadında yapılacaktır. Atletizm müsabakaları; 100, 200, 400, 800, 1500 koşularla, atma, atlamalar ve Balkan bayrak yarışından ibarettir. Beyaz ve kırmızı kümelerin birincisi olan Haydarpaşa ile Pertevniyal liseleri takımları arasında bir de futbol maçı yapılacaktır.

İstanbul atletizm bayramı

İstanbul Atletizm Ajanlığından: İstanbul atletizm bayramı bu sene 12 nci defa tekrarlanacaktır. Bu sene müsabakaların seçme ve finallerinin Bebekte Kolej sahasında yapılması kararlaştırılmıştır.

Seçme müsabakaları 18 mayıs pazar günü sabahı saat (9,30) da ve finali 1 haziran pazar günü saat 14,30 da yapılacaktır.

Seçme müsabakalarına gelmiyen atletler (final) müsabakalarına giremiyeceklerdir.

Müsabakalara girecek bütün atletlerin isimlerini 16 mayıs cuma akşamına kadar atletizm ajanlığına bildirmeleri mecburidir.

Bir atlet ancak iki müsabakaya girebilir. Bu sene yapılacak müsabakaların programı şöyle tanzim edilmiştir:

100, 200, 400, 1500, 3000 düz koşular, 110 manialı koşu. Uzun, üç adım, yüksek ve sırıkla atlama, gülle, dıbık, cirid ve çekiç atma.

Futbol hakem imtihanları

İstanbul Futbol ajanlığı hakemlerin her hafta çarşamba günü Beyoğlu Halkevinde antrenmanlara devam etmesi için yeniden bir tedbir almıştır. Futbol hakemleri çarşamba günleri altıdan yediye kadar eskiden olduğu gibi antrenmanlara devam edeceklerdir.

Kongreye davet

Tenis Dağcılık Kulübünden:

24 mayıs 941 cumartesi günü saat 18 de fevkalâde içtima yapılacağından sayın azanın teşrifleri rica olunur.

RUZNAME:

1 — Eskrim Kulübile birleşme,

2 — Yeni nizamnamenin tetkik ve kabulü.

Manyas İcra Memurluğundan:

281 sayılı Manyas Tarım Kredi Kooperatifine: İcra masrafı hariç (100) lira itasına borçlu Manyastan Osman oğlu Yakub Kabadayı aleyhine açılan 938/147 sayılı icra takibi sırasında alacaklının vâki müracaatı üzerine gayrimenkullerinin haczine karar verilerek borçlunun gıyabında mahallen yeminli üç ehli vukuf marifetile takdiri kıymet yapılmış ise de borçlu Yakub Kabadayının halen ikamet ettiği mahal meçhul bulunduğu cihetle İcra ve İflâs Kanununun (103) üncü maddesine tevfikan gayrimenkul üzerine vazedilen hacze istinaden mahallen takdiri kıymetine dair tutulan zabıt varakasını görmek ve bir diyeceği varsa bildirmek için işbu ilân tarihinden itibaren (10) gün zarfında Manyas İcra dairesinde yukarıda yazılı dosya numarasile müracaat etmesi lüzumu tebliğat makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (4985)

Yerli Mallar Pazarlarının yeni şubeleri

Yerli Mallar Pazarlarının Gazi Anteb ve Kastamonuda birer yeni şubesi açılacaktır. Konya Ereğlisinde bulunan toptan satış mağazası da Konyaya naktedilecektir. Burada perakende satış da yapılacaktır.

Pasif korunma tecrübeleri

Beyoğlu kazasındaki pasif korunma tecrübesi bu hafta içinde henüz tesbit edilmiyen bir günde yapılacak ve bu suretle, İstanbul vilâyeti merkez kazalarındaki tecrübeler sona ermiş olacaktır. Şimdiki halde, Vilâyete bağlı kazalar arasında pasif müdafaa tecrübesi henüz yapılmamış olan Çatalca, Silivri ve Yalova kazaları kalmıştır

Teşekkür

Senelerdenberi çekmekte olduğum hastalıktan hazıkane ameliyatı sayesinde hayatımı kurtaran Gülhane hastanesi nisaiye profesörü Bay Ali Esad ve baş asistan Bay Alâeddine, asistanlardan Kâzım. Fahreddin ve hastabakıcı hemşirelere alenen teşekkürü bir borç bilirim.

Kadıköy Serasker sokak
Hüsniye Çakın

***

Evlenmemiz dolayısile gerek bizzat nikâh merasiminde ve gerek telgraf ve telefonla tebrikâtta bulunmak suretile hakkımızda iltifat ve teveccühlerini ibzal buyuran muhterem zevata ve dostlarımıza bilhassa arzı şükran eyleriz.

Ereğli Kömürleri İşletmesi
Umum Müdürü
Bedri Bekiroğlu ve eşi

İstanbul Borsası 12/5/941

Londra	1 Sterlin		5,22
Nevyork	100 Dolar	132,—	132,20
Cenevre	100 İsv. Frc.		29,90
Atina	100 Drahmi		0,995
Madrid	100 Peçeta		12,89
Yokoha.	100 Yen		31,0175
Stokholm	100 İsveç K.		30,6275

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli %5 1938	19,—
Ergani %5 ikramiyeli 1933	19,05
İttihad Değirmencilik, hisse senedi	19,75

Evlâdlık istiyenlere

Aksarayda Taşkasabda Dedepaşa sokağında 8 numaralı evde oturan Fatma isminde bir kadın, üç aylık bir kız çocuğunu iyi bir aileye evlâdlık olarak vermek istemektedir. Böyle bir evlâdlık almak istiyenlerin bu adrese müracaat etmeleri.

RUMANYADA NÜFUS SAYIMI

Ankarada Rumanya sefarethanesinden tebliğ olunmuştur:

Rumanya halkının nüfus sayımı yapılacağından, Türkiyede mukim bilûmum Rumen tebaasının, kendilerine aid formalitelerini itmam ve ikmal maksadile Ankarada Rumanya sefarethanesine ve İstanbulda Rumanya General Konsolosluğuna müracaatleri rica olunur. Sefarethaneye veya Konsolosluğa bizzat müracaat edemiyeceklerin formalitelerini posta vasıtasile taleb ve bilâhare lâzım gelen malûmatı yazdıktan sonra taahhüdlü mektubla iade etmeleri lâzımdır.

Türkiyede mukim Rumen tebaasının sayımına 12 mayıs 941 de başlanacak ve 27 mayıs 941 de bitecektir.

Bu müddet zarfında bütün Rumen tebaasının bu tebliğ mucibince, hareket etmeleri ve behemehal müracaatleri lâzım geldiği kat'iyyen ilân olunur.

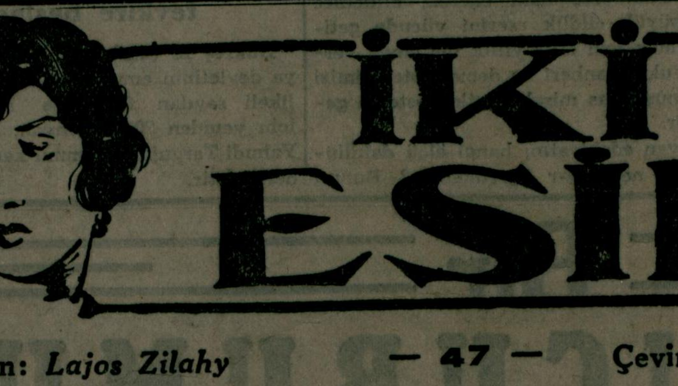
Evlenme

Gazetemiz eski Ege mıntakası mümessili merhum Nevzad Beyin oğlu gazeteci ve muallim arkadaşımız İktısadi Yürüyüş mecmuası sahiblerinden Selim Cavid Yazman ile Edremid eşrafından merhum Münir Beyin kızı ve subay Enver Berkasal'ın hemşiresi Münevver Berkasal'ın nikâhları dün Eminönü evlenme memurluğunda matbuat ve tıb âlemine mensub davetliler huzurunda icra edilmiştir Tarafeynin şahidliklerini İstanbul Basın Birliği reisi Hakkı Tarık Us'la profesör Dr. Muzaffer Esad Güçhan deruhte etmişlerdir. Her iki tarafa saadetler dileriz.

RADYO

Bu günkü program

8,00	Program	18,30	Konuşma
8,03	Haberler	18,45	Müzik
8,18	Müzik (Pl.)	19,00	Müzik
8,45	Yemek listesi	19,30	Haberler
★		19,45	Konuşma
12,30	Program	19,50	Fasıl heyeti
12,33	Müzik (Pl.)	20,15	Rad. gazetesi
12,50	Haberler	20,45	Orkestra
13,05	Müzik (Pl.)	21,30	Konuşma
13,20	Müzik (Pl.)	21,45	Müzik
★		22,30	Haberler
18,00	Program	22,45	Caz (Pl.)
18,03	Caz (Pl.)	23,30	Kapanış.

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 47 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Peter, onun bu sözleri bende ne büyük ve ne derin bir tesir yaptı. Bunu sana izah edemem. Onun bu hareketi, kalbimdeki imanı ve sana kavuşmak hususundaki ümidimi kuvvetlendirdi. Askere alınmadığı, arkadaşları üniformalarla gezdikleri halde, kendisinin sivil elbiseyle dolaşmasını haysiyetsizlik telâkki eden vatan çocukları bulundukça bu memleketin çiğnenmesine, bu milletin gözyaşı dökmesine imkân yoktur.

Perşembe günü Pol bizdeydi. Belgraddan bir kaç günlük mezuniyetle Budapeşteye gelmiş. Göğsünde harb madalyası sallanıyordu İftihardan koltukları kabarıyordu. Her zamanki samimî tavrile beni bir hayli teselli etti. Harbin iki ay zarfında mutlaka nihayete ereceği hakkında yeminlerle teminat verdi. Bana «Küçük hanımefendi, dedi. Eğer altı ay zarfında Peter burada bulunmazsa yüzüme tükür!» Bunları öyle bir tavırla söylüyor ki; görsen gülmekten katılırsın. Sanki harbin istediği zaman nihayete ermesi onun elindeymiş. Ah, keşke dedikleri doğru olsa! Ben, artık bu gibi lâflara inanamıyorum. Böyle olmakla beraber Pol'ün bu sözlerinin kalbime bir ferahlık verdiğini de itiraf etmeliyim. Hele, onun seni çok seven bir arkadaş olması ve benim yanımda bulunduğu iki, üç saat zarfında mütemadiyen senden bahsetmesi, bir an bana senin uzaklığını unutturdu. Adeta, oda kapısının açılıp birdenbire senin içeri gireceğine inanır gibi oldum.

Esasen Pol'ü ilk gördüğüm günden itibaren ona karşı bir sempati duymuştum. Fakat bu son ziyaretinden sonra onu büsbütün sevdim. Ne samimî, ne candan bir insan. Kendisinden hâlâ niçin evlenmediğini sordum. Kadınlardan nefret ettiğini ve bütün hayatında bekâr kalmağa karar verdiğini söyledi. Dün akşam babamla kapının önünde geziniyorduk. Birdenbire Pol'e rast geldim. Doktor Varga'ların hizmetçisi Roza ile kolkola geziyorlardı. Bizi karşıdan görünce hemen yan sokağa saptılar. Pol'ün yüzünü akşamın alaca karanlığında iyice göremediğim için, belki de benzettim, diyordum. Fakat bugün merdivende Roza'ya rast geldim. Kız, benimle karşılaşınca kıpkırmızı kesildi. O zaman gözlerimin aldanmamış olduklarına kanaat getirdim.

Yanika'ya gelince, onu bir hayli zamandır gördüğüm yok. Geçenlerde bir yerde harbiyeyi bitirdiğini ve asteğmen olarak şimal cephesine gönderildiğini duydum.

Sevgili Peter'ciğim, sana altı tane yün fanilâ ve bir düzine de yün çorab gönderiyorum. Fanilâları ben kendi elimle ördüm. Babam da sana tütün yolluyor. Bir de uzun mektub yazdı. Fakat zarfı kapatarak verdiği için içinde nelerden bahsetti bilmiyorum. Geçen sefer sana küçük bir yastık yollamıştım. Bunu alıp almadığını el'an bildirmedin. Senden bir haber alıncıya kadar çok defa aylar geçiyor. Ekseriyetle mektublarımız yolda karşılaşıyor. Bu sebebden yazılarımızla bir türlü irtibat temin edemiyoruz.

Yoldan yazdığın son mektubunu dün aldım. Aman yarabbi bu Volga ne kadar feci imiş! Yazdıklarını babama anlattım. Kendisi Estergom kumandanı General Varkonyi'yi çok iyi tanıyormuş. Bir tavsiye mektubu yazacak ve mektubu kumandana önümüzdeki hafta zarfında bizzat ben götüreceğim. Aleksandr Petroviç İlyin hakkında elimden gelen her şeyi yapacağım.

Kendine iyi bak sevgilim! Sabırsız olma. Allahtan kat'iyyen ümidini kesme. Allah, maddî ve manevî felâketlere metanetle göğüs geren kullarını sever ve onları bir gün mutlaka mükâfatlandırır. Peter ben seni, sanki sabahleyin evden çıkmış ve akşama dönecekmiş gibi bekliyorum. Her akşam karyolanın üzerine gecelik entarini koymadan yatmıyorum. Seni düşünmeden geçen bir tek saatim yoktur. Babamla da daima senden bahsediyoruz.

Bak sana ne kadar uzun bir mektub yazdım. Son mektubumdan itibaren başımdan geçen her hâdiseyi hikâye ettim.

Allaha ısmarladık sevgilim. Seni bütün ruhile seven Miett'ini sakın unutma...»

Burada durdu. Yazıyı yarıda bıraktı. Gözleri yaşardı. Artık kelimeleri okuyamıyordu. Başını avuclarının arasına alarak bir müddet hareketsiz kaldı.

Tekrar kalemi eline aldı. Bir, iki cümleyle mektubu bağladı.

« . . . . Ben hayatımda yalnız seni sevdim. Ölünciye kadar da seni seveceğim. Hayalinde beni kucakla. Ben de seni daima kucaklıyorum. Ebediyen senin olan Miett.»

Yatağına girdiği zaman saat üçü geçiyordu. Uykusuzluktan bitkin bir hale gelmiş olmasına rağmen, şafak sökünciye kadar uyuyamadı.

Bir öğleden sonra Estergoma gitti. General Varkonyi'yi buldu. Babasının mektubunu verdi. General derhal kalktı. Aleksandr Petroviç İlyin'i bulmak üzere birlikte esirler kampına gittiler.

Subay barakalarının önünde durdular. Barakaların açık pencerelerinden, Miett'in şimdiye kadar hiç işitmediği garib ahenkli şarkı sesleri süzülüyordu.

Kendilerine refakat eden genc subay barakalardan birine girdi. Bir kaç dakika sonra tıraşı uzamış, saçalrı karmakrışık, solgun benizli bir Rus esirile beraber döndü. Esir subay, orta boylu, ince yapılı bir adamdı. Kendisini Generalın aradığını işitince korkudan dizlerinin bağı çözülmüştü. Bakışlarından, duyduğu endişe açıkça okunuyordu.

Genc subay, Petroviç İlyin, Generalın karşısına dikildi. Miett bir adım ileri atarak esir subaya yaklaştı. Fransızca sordu:

— Parlez - vous français?

Petroviç İlyin korkak nazarlarla Generala bakarak cevab verdi:

— Oui, Madame

Miett yavaşça söyledi:

— Benim kocam da esirdir.

Petroviç İlyin nefes almağa bile cesaret edemiyerek heyecanla Miett'in yüzüne bakıyordu. Genc kadın sözüne devam etti:

— Kocam, Rusyada bir tesadüf eseri olarak kayınbiraderinizin evine misafir olmuş. Kendisine fevkalâde ikram etmişler. Karınıza, bana mektub yazacağını ve buradaki hayatınızın mümkün olduğu kadar rahat geçmesini temin etmeğe çalışacağını vadetmiş...

Petroviç İlyin bu genc kadının kendisinden ne istediğini hâlâ anlıyamıyor ve Generalın buraya kadar gelmesine bir mana veremiyordu. Miett, onun bu tereddüdünün farkına vardı. Vaziyeti biraz izah etmek lüzumunu duydu:

— Kayınbiraderiniz Çelyebiuskide mıntaka doktorudur değil mi?

Petroviç İlyin tashih etti:

— Evet Seryebiuskinin mıntaka doktorudur.

Sonra ortada hiç bir sebeb yokken anî bir hareketle döndü, arkasına baktı. Vaziyetten tamamile şüphelendiği anlaşılıyordu.

— Siz mühendssiniz değil mi?

— Evet, Madam

Miett elini uzattı:

— Au revoir!

Petroviç İlyin yüzüne baktı. Elinin ne kadar kirli olduğunu görünce, genc kadının uzanan beyaz, yumuşak elini sıkmağa cesaret edemedi. Miett seri bir hareketle onun elini yakaladı. Samimiyetle sıktı.

Kamptan ayrıldılar. Miett ertesi günü Ganz fabrikası direktörüne gitti. Direktör eski bir aile dostuydu. Miett ondan, esir bir Rus subayına fabrikada bir iş vermelerini rica etti. Petroviç İlyin'in makine mühendisi olduğunu, fabrikada hizmetinden istifade edilebileceğini söyledi.

Bir kaç gün sonra eski mürebbiyesi Agnier'den mektub aldı. Agnier bu mektubunda, bir kaç hafta için Budapeşteye geleceğini bildiriyordu.

Nihayet bir sabah Agnier geldi. Miett onu üç senedenberi görmemişti. Bu üç sene, İsviçreli kızın yüzünde hafif izler bırakarak geçmişti. Gözlerinin etrafında ince çizgiler peyda olmuştu. Fakat hâlâ eski güzelliğini ve cazibesini muhafaz ediyordu. Bakışlarında, hareketlerinde bir canlılık vardı. Sanki Miett'ten hiç ayrılmamış gibi samimî davranıyor, onunla adeta bir çocuk gibi şakalaşıyordu. Esasen Agnier muhitine kendisini sevdirmesini bilen bir kadındı. Hele erkekler, sür'atle onun tesiri altında kalırlardı. Fakat, o kendini satmasını bilir, her rast geldiği insanla hemen dost olmazdı. Miett genç kızlığında hayat ve insanlar hakkında ondan bir çok şeyler öğrenmişti.

(Arkası var)

Tarihten YAPRAKLAR

Midilli adası

Lesbos kadınları - Midillide Türkler - 450 sene süren Türk hakimiyeti - Namık Kemal ve Midilli

Yazan: **Hasan Adnan Giz**

Son gelen haberlerle Almanların Limniden sonra Midilli adasını da işgale başladıkları teyid olundu.

Midilli -eski adile Lesbos- kadim Yunan tarihinde pek mühim bir mevki işgal eder. Bu adanın şehvanî âdetleri ve bilhassa Lesbos kadınlarının meşhur hususiyetleri eski kavimlerin örf ve ahlâkı üzerinde pek ziyade müessir olmuştur.

Fransız şairi Charles Baudelaire, Lesbos'u eski zevklerin bir mabedi gibi selâmlar:

«... Bir zamanlar güneşler kadar sıcak ve karpuzların usaresi kadar taze buseler senin muzaffer gecelerini tezyin ederdi. Lesbos! Ey Lâtin oyunlarının ve Yunan şehvetinin anası!..»

Midilli tabiî serveti ve ahalisinin zekâsile de meşhurdu. Midillinin şarab ve şarkıları Hellad yortularında Yunanistanın bütün şarab ve şarkılarına takaddüm ederdi. Esasen mabud Apollon, dalgaların Midilli sahiline attığı meşhur Orfe'nin başını dinî merasimle gömdükleri için Lesbos ahalisini himayesi altına almıştı. Epikür ve Aristo ekseriya burada ders verirlerdi. Meşhur Yunan kadını Safo da burada doğmuş ve Midilli şehrinde tesis ettiği bir mahfilde uzun zaman kızlara şiir ve edebiyat tedris etmişti. Lesbos kadınlarının meşhur hikâyesi asırlarca Ege sahillerinde yaşamış, hatta Osmanlı sarayının harem dairesine bile dahil olmuştur.

Midilli Yunanlılardan sonra, İranlılar, Romalılar ve Bizanslılar tarafından işgal olundu. 1355 tarihinde İmparator Jan Paleolog, Lesbos'u, gördüğü yardımlara mükâfat olarak Gateluzzio namında bir Cenevizli aileye verdi. Bu tarihten sonra mezkûr ailenin efradı Düka unvanını alarak müstakil bir hükûmet kurdular ve yavaş yavaş civardaki İmroz, Taşoz, Limni, Sumatraki adalarını da ele geçirdiler. Fakat Ege sahillerindeki Türk hakimiyetinin başdöndürücü inkişafı karşısında Cenevizlilerin bütün müstemlekâtı gibi bu küçük Dükalığın temelleri de sarsılmaya başladı. Lesbos sahillerine ilk Türk akını meşhur Amiral Umur Bey tarafından yapıldı. Birinci Murad zamanında Yunus Bey Molva kasabasını muhasara, İkinci Murad zamanında Baltaoğlu, Kalona müstahkem şehrini zaptetti.

İstanbulun fethinden sonra Midilli Dükası artık Türk hakimiyetine boyun eğmek mecburiyetinde kalarak İstanbul fatihine sefirler ve hediyeler göndermeye başladı. Limni ve Midilli adaları senevî beş bin küsur düka altını vergi vermeyi taahhüd ettiler. O tarikte Midilli sarayında mühim bir mevki işgal eden meşhur müverrih Dukas bu münasebatın teessüsünde pek büyük bir rol oynamıs, yeni Düka Nikola Gateluzzio'yu İzladı Balkanına kadar götürerek Padişahın elini öptürmüştü.

Nikola, kardeşini boğdurarak Dükalık mevkiine çıkmıştı. Gösterdiği zahirî hulûskârlığa rağmen arkadan Osmanlıları vurmaya çalışıyor, Midilli limanları Türk sularında korsanlık eden hıristiyan gemilerine yataklık vazifesini görüyordu. Fatih 1462 yazında, Eflâk seferinden döner dönmez, artık tahammül olunmaz bir hal alan bu Midilli meselesini kökünden halletmeye karar verdi. Sadrıazam Mahmud Paşa kumandasında İstanbuldan hareket eden 60 kadırga ve bir çok küçük gemiden mürekkeb bir filo adayı muhasara altına aldı. Gemilerde külliyetli top ve havanla beraber iki bin taş gülle vardı. Fatih de birkaç bin yeniçeri ile beraber karadan Edremide gelerek, oradan gemilerle adaya geçti.

Evvelâ Nikolaya haber göndererek, şehri teslim ettiği takdirde hayatını bağışlayarak kendisine mamur arazi vereceğini vadetmişti. Nikola beş bin kişilik ordusile şehirdeki yirmi bin nüfusa güvenerek, bu teklifi reddetti. Bunun üzlrine Fatih, işi Mahmud Paşaya havale edip kendi Anadoluya döndü. Mahmud Paşa kaleyi yirmi yedi gün topa tuttu. Kulelerden birçoğu kül haline gelip muhafızların birkaç huruc hareekti de ağır zayiatla neticelendikten sonra Sinyor Gateluzzio, evvelki şerait dahilinde teslim olmaya karar verdi. Gitti, ağlayarak Padişahın ayaklarına kapandı. Evvelâ tekdir, biraz sonra teselli olundu.

Fatih, Midilli şehrinde muhafız olarak yalnız iki yüz yeniçeri bıraktı. Müverrih Kalkondil'e göre Lesbosun asil ailelerinden birkaç yüz güzel kız alınarak İstanbul sarayına gönderildi. O esnada Midillide bulunan dul bir prenses -ki zamanın en güzel kadını addolunuyordu. Padişahın takdirini celbederek haremi hümayuna alınmak şerefine nail oldu.

27 günlük bir muhasaradan sonra zaptolunan Midilli adası, tam 450 sene Türk bayrağı altında yaşamıştır. İkinci Abdülhamid zamanında nüfusu yüz on bine yakındı. Mahsulâtı arasında zeytini, şarabı ve inciri gayet meşhur olup bilhassa zeytin satışı o zaman yarım milyon lirayı buluyordu.

Barbaros kardeşlerin vatanı olmak dolayısile Türk tarihinde şerefli bir mevki işgal eden Midilli adası, büyük vatanperver Namık Kemal Beyin kalemile de Türk edebiyat tarihine geçmiştir. Kemal Bey Midillide, menfi ve mutasarrıf olarak, sekiz yıl yaşadı ve birçok eserlerini, ezcümle Celâl ve Cezmiyi, pek sevdiği bu adada yazdı. Midilliden dostlarına yazdığı mektublarda bu adaya aid birçok güzel tasvirlere tesadüf olunur. Yazımı, onun bir Midilli mektubundan aldığım şu güzel parça ile bitirmek isteyorum:

«... Muhabbetin gamdan, kederden hâli bir köşesini arayanlar bu mevkie gelsin! İnsan akşamüstü gidip de bir tarafına oturduğu gibi nazarına tesadüf eden temaşayi ruhperver gönülde olan alâmın tahatturuna meydan vermiyor. Gûya ki rüzgârında bir hasiyet var, nefes ile kalbe girip çıktıkça bulabildiği ekdarı toplayıp âlemi ademe sürüyor. Âdem mevkiin nezaretine, letafetine, şekline, heyetine bakıyor da kudretten zevki ruhanî âlemlerine böyle bir taht yaratılmış diyeceği geliyor. Köşkün önü Boğaziçinden biraz vasi bir deniz, daha ötesi Anadolu dağlarıdır. Amma sevimli korkunc dağlar hududu vatandan bir cihete kemali azametle kurulmuş, nazarı temaşaya bile «Beni parça parça etmedikçe bundan ileri geçilmez!» diyor da yetiştirdiği kahramanlara bu suretle bir müşabehet gösteriyor.»

Hasan Adnan GİZ

Cebelüttarık seferi için...

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

yük elçisi Pietri tarafından Vişide Mareşal Peten'e tebliğ edildiği söylenmektedir. Bir müddet evvel imza edildiği anlaşılan bu vesika Mareşalı tazyik maksadile kendisine tebliğ edilmiştir. Times gazetesinin Fransız hududundan aldığı hususî malûmata göre General Franko İspanyadan yapılacak Alman ileri hareketinin tarihini tayin etmeği Hitler'e bırakmıştır. Bu ileri hareketine bu ayın on beşinden sonra başlanacağı zannedilmektedir. General Franko Almanyanın İspanyaya yiyecek maddeleri temin edeceği hakkında Hitler tarafından yapılan vaid üzerine Alman tazyikına daha uzun müddet tahammül edememiştir. Bu suretle General Franko'nun Almanyaya karşı giriştiği taahhüdlerden kuvvet alan Amiral Darlan, Mareşal Peten'e Hitler'in Fransız topraklarından bir kısmının İtalyaya terkedilmiyeceği hakkındaki vaidlerini ileri sürerek Suriye üslerinden ve İspanyaya geçecek kuvvetlerin Fransız demiryollarından istifade etmesine inhisar eden Alman taleblerini artık reddedemiyeceğini bildirmiştir. Bundan başka Alsace-Lorraine'e mukabil harbden evvelki Fransız hudullarına mücavir fransızca konuşan yerlerden arazi verileceği de söylenmektedir.

Bu tertiblerden şimdiye kadar Alman gazetelerinde tek bir kelimenin bile ifşa edilmemiş olmasına sebeb Mareşal Peten'in muvafakatinin beklenmekte olmasıdır. Şimdilik Alman gazeteleri bu mevzu etrafında sadece Fransız basınının yazılarını nakletmekle iktifa ediyorlar.

Fakat Times gazetesine göre Amiral Darlan bu darbeyi çoktan hazırlamış bulunmaktadır. Fransanın Milletler Cemiyetinden ayrılması bunun bir alâmetidir. Suriye mandası hukukan sona ermiştir.

Mareşal Peten'in her halde bu teklifi reddedeceği, çünkü Hitler - Darlan tertibinin sarahatle mütareke hükümlerine karşı bir tecavüz olacağı zannedil-

İki Yunan tümeni

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

yerli askerden ibarettir.

Bütün Girid mücadeleye devam azminde

Hanya 12 (a.a.) — Ege ajansı bildiriyor:

Girid gazeteleri, Kral ve hükûmete sadakati ve hürriyet için mücadeleye devam husussundaki azimleri hakkında heyecanlı makaleler neşrediyorlar.

Giridin her tarafından, tanınmış Giridliler ve muhtelif amele, tüccar, sanatkâr teşekkülleri Krala ve hükûmete telgraflar göndererek bağlılıklarını ve sonuna kadar harbe devam azimlerini bildiriyorlar.

Singapurda bir konferans toplanıyor

Tokyo 12 (a.a.) — D.N.B. bildiriyor:

Amerikanın yeni Çunking büyük elçisi Edvard Gauss'un Çunkinge geldiği bildirilmektedir.

M. Gauss yakında Singapurda askerî bir konferans akdedileceğini ve bu konferansa Birleşik Amerika, Filipin, Avustralya, Holanda Hindistanı, İngiltere, Birmanya ve Çunking mümessillerinin iştirak eyleyeceğini bildirmiştir.

M. Gauss, kendisinin de bu konferansa iştirak edip etmiyeceği hakkındaki suale kaçamaklı bir cevab vermiştir.

İyi malûmat alan mahfillerde temin edildiğine göre, M. Gauss, Singapur konferansına Vaşingtondan hususî talimat getirmiştir.

mektedir

İspanyada yeni askerî tayinler

Madrid 12 (a.a.) — Stefani ajansından:

Başvekâletin bir kararnamesi ile aşağıdaki tayinler yapılmıştır:

General Orgaz Yoldi Fas yüksek komiserliğine.

General Yuan Bantista Sanchez Gonzales Balear adaları kara, deniz ve hava kuvvetleri kumandanlığına.

General Asenzio Cabanillas ordu erkânıharbiye reisliğine tayin edilmişlerdir.

Hava silâhı

(Başmakaleden devam)

milletin bu himmetine borcluyuz. Kurum ve millet vazifelerini ifada devam ediyorlar.

Ancak bütün bu gayretleri daha meyvalı bir cereyana sokmak için biz dönüp dolaşıp hep teşkilâtı daha intizamlı ve daha derin kılmak lüzumunda karar kılıyoruz. Mademki içinde yüzülen yeni dünya harbi havacılığın bu kadar ileri olan ehemmiyetini meydana çıkarmıştır, o halde bizim de bu silâhla icab ettiği şekilde ve imkânın en ileri haddinde mücehhez olmaklığımız için ne lâzımsa yapmaklığımız zaruridir. Milletin kanaati budur. Ancak bu kanaate göre hareketin en verimli sureti teşkilâtlı ve programlı yürümekten ibaret olabileceğine inanıyoruz.

Şimdiye kadar büyük ekseriyetle tayyareyi hep dış memleketlerden satın aldık. Kendimizin bir tayyare fabrikamız ve atelyelerimiz vardır. Bunların cümlesi çok faydalı ilk merhalelerdir. Bu sayededir ki silâhın kıymetini biliyor ve onun sanayii üzerinde etraflı fikir sahibi bulunuyoruz.

İtikadımızca şimdi biz tayyare silâhını bizzat imal etmekten ibaret olan ikinci merhaleye geldik. Bunun hallolunamaz bir müşkül olmadığı pek iyi malûmumuzdur. Nihayet daha emin adımlarla daha kısa yollardan yürümek için dost memleketlerden kolaylıkla tedarik edebileceğimiz üç beş mütehassısın rehberliklerinden istifade edebiliriz. Bu da pek mümkündür. O halde kurumca ve milletçe faaliyetlerimizi buna göre programlamalıyız.

Yeni merhalede yapacağımız işler şunlardır:

1 — Havacılık mekteblerinin taaddüd ve tekemmülünü temin etmek,

2 — İlkinden başlayarak millî tayyare fabrikalarını kurmak,

3 — Memleketin icab eden her tarafında yeniden yeniye tayyare meydanları vücude getirmek.

Bütün bu işlerin tevakkuf ettiği masraflar oldukça büyük olmakla beraber Türk milletinin hamiyet ve himmeti yanında küçüktür. Hatta biz yukarıki programa bir de motör fabrikası ilâvesini bile pekâlâ mümkün ve caiz görüyoruz.

Bu işlerin Türk milleti için öyle uhdesinden gelinmiyecek kadar müşkül veya muhal şeyler olmadığından eminiz. Nihayet bunların hepsi kendi hal ve imkânlarımıza göre senevî sekiz on milyon lira ile başarılabilir. Biz kuruma senevî bir iki liradan başlayan müterakki teberrular yapacak yalnız iki milyon vatandaşın her yıl kuruma 16 buçuk milyon lira temin edebileceklerini rakamlarla göstermiştik.

Bunun için sadece bütün memlekette herkesin kolaylıkla iktidarına dahil bu teberruları yapabilecek iki milyon kişinin tesbit olunmasından ve onların gönül hoşluğile, hatta biz eminiz büyük memnuniyetlerle kabul edecekleri taahhüdlerinin alınıp takib edilmesinden ibaret bir vazife vardı ki evvelden tayin olunan bir usulle her vilâyetimizde ve vilâyetlerimizin ikinci derecedeki bütün taksimatlarında pekâlâ yapılmış olabilirdi. Nedense şimdiye kadar bu yapılamadı. Onun yerine müteferrik teberruların kabulile iktifa olunmakta olduğunu görüyoruz. Bunlar da iyidir amma bizce kâfi değildir.

Bu iş milletin en samimî arzularına tekabül eden bir tahakkuk şekli bulmak için arzettiğimiz teşkilâta mutlak bir ihtiyac vardır. Bu asırda ve artık bundan sonra teşkilâtsız işlerden devamlı neticeler beklenemiyeceği kâfi derecede öğrenilmiş olsa gerektir.

Havacılık bahsinde büyük bir millî ihtiyacın ifadesi olan fikrimizi tekrar kurumun dikkatine ve milletin yüksek hamiyetine arzetmeyi vazife bilmekteyiz.

YUNUS NADİ

Hitler'in muavini

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

günü saat 18 sularında, M. Hess, Augsburg'dan tayyare ile hareket etmiş ve şimdiye kadar bu uçuştan geri dönmemiştir. Bıraktığı bir mektub, maalesef bir zihin tagayyürü alâmetleri göstermekte ve bu da M. Hess'in cinnet hayalâtına kurban gitmiş olmasından endişe ettirmektedir.

Führer, derhal, bu uçuşlardan haberdar olan ve Führer'in yasağını bilmelerine rağmen bu uçuşlara mâni olmamış bulunan ve yahud icab ettiği takdirde bu uçuşları ihbar etmemiş olan Hess'in yaverlerinin tevkifini emreylemiştir.

Bu vaziyette, Nasyonal-Sosyalist partisi, maalesef, kendisini, Hess'in tayyaresile bir yere düşmüş olduğunu veyahud bir kazaya kurban gitmiş bulunduğunu sanmak mecburiyetinde görmektedir.

İngiliz Başvekâletinin tebliği

Londra 12 (a.a.) — Başvekâlet, bu akşam saat 23,20 de aşağıdaki deklarasyonu neşretmiştir:

«Almanyanın Führer muavini ve Nasyonal-Sosyalist partisi şefi Rudolf Hess, aşağıdaki şerait içinde İskoçyada yere inmiştir:

10 mayıs cumartesi gününün gecesi, keşif tayyarelerimiz, bir Messerschmidt-110 tayyaresinin İskoçya sahilini geçtiğini ve Glascow istikametinde uçmakta olduğunu bildirmişlerdir. Bir Messerschmidt-110 tayyaresinin bu vaziyette Almanyaya dönmek için benzini mevcud olamıyacağından, evvelâ bu habere inanılmamıştır. Fakat bilâhare, mitralyözlerinde kurşun bulunmıyan bir Messerschmidt-110, Glascow civarında yere düşerek parçalanmıştır. Biraz sonra, paraşütle atlamış olan bir Alman subayı, ayak bileği kırılmış olarak civarda paraşütile beraber bulunmuştur. Bu subay, Glascow hastanesine getirilmiş ve burada evvelâ isminin Horn olduğunu söylemiş, fakat bilâhare Rudolf Hess olduğunu bildirmiştir. Üzerinde, her halde hüviyetini tesbit için olacak, kendisinin muhtelif yaşlarda alınmış muhtelif fotografları bulunuyordu. Hess'i şahsan tanıyan birçok kişi, bu fotografların Hess'in fotografları olduğu kanaatini izhar etmişlerdir. Bunun üzerine, harbden evvel Hess'i çok yakından tanıyan bir hariciye memuru, hastanede kendisini görmek üzere tayyare ile Glascow'a gönderilmiştir.»

Hamburg ve Bremen bombardımanı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

lere de daha küçük mikyasta hücumlar yapılmıştır.

Dört bombardıman tayyaresi bu harekâttan dönmemiştir.

Sahil servisine mensub tayyarelerimiz bu gece Yumuiden ve Teksel adasındaki deniz tayyareleri üssüne hücum etmişlerdir. Bu harekâta iştirak eden tayyarelerimizin hepsi üssüne dönmüştür.

Berlinin verdiği tafsilât

Berlin 12 (a.a.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

İngiliz hava kuvvetleri 11-12 mayıs gecesi şimalî Almanya üzerine gelerek Hamburg ve Bremene hücum etmişlerdir. İngiliz tayyarelerinin Bremene bundan evvelki son iki akında yaptıkları gibi gene şehrin merkezindeki meskûn mahalleler bombalanmıştır. Son hücum esnasında ameliyat salonuna bomba isabet eden Bremendeki büyük şehir hastanesi bombalarla yeniden hasara uğramıştır. Bundan başka Saint-Joseph hastanesine de isabet vaki olmuştur. Mahdud miktarda infilâk bombası atılan liman mıntakasında birkaç hangar ateş almışsa da halkın dikkate şayan disiplini sayesinde siviller arasında ancak bir miktar telefat olmuştur. Oldukça kalabalık bir İngiliz tayyare teşekkülü Hamburga hücum ederek infilâk ve yangın bombaları atmıştır. Bu bombalar şehrin Altona mıntakasındaki meskûn mahallelerinde mühim hasarlara sebebiyet vermiştir. Bir birahanede oldukça ehemmiyetli bir yangın çıkmışsa da itfaiye müfrezelerinin sür'atle müdahaleleri sayesinde büyümesine meydan verilmemiştir.

İngiltere üzerinde

Londra 12 (a.a.) — İngiliz Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin tebliği:

Pazar akşamı, bir miktar düşman tayyaresi Dorset sahiline yaklaşmıştır. Düşman tayyarelerini avcılarımız önlemiş ve ancak bunlardan küçük bir kısmı memleket içine dalabilmiştir. Düşman bomba ve av tayyareleri şarkî Kent sahilile Taymis nehrini de aşmıştır. Bunlar da memleket içine ancak kısa bir mesafe dahilinde girmişlerdir.

Bu taarruzlar esnasında üç düşman tayyaresi tahrib edilmiştir. Bombalar atılmış, fakat şimdiye kadar alınan haberlere göre insanca hiç bir zayiat olmamıştır. Hasar da pek azdır.

Geceleyin düşmanın hava faaliyeti geniş nisbette olmuştur. Müteaddid hasarlar vuku bulmuşsa da bu hasarlar hiç bir yerde çok büyük olmamıştır. Bombalar, birbirinden çok uzakta bulunan birçok mıntakalara atılmış, fakat hiç bir mıntaka üzerine kesif bir taarruz yapılmamıştır.

İngiltere parlamentosu hasara uğradı

Londra 12 (a.a.) — Cumartesi akşamı Alman tayyarelerinin Londraya hücumu esnasında parlamento binasile Vestminster, yangın ve infilâk bombalarının isabetile ağır hasara uğramışlardır. Avam Kamarası içtima salonu tahrib edilmiştir. Lordlar kamarasında da hasarat azimdir.

Avam Kamarasının hali

Londra 12 (a.a.) — Röyter'in parlamento muhabiri bildiriyor:

«Asırlardanberi imparatorluğun mukadderatını idare etmiş büyük devlet adamlarının nutuklarına sahne teşkil eylemiş olan Avam Kamarasının müzakere salonu, halen, bükülmüş direkleri ve yıkılmış duvarlarile, üzerinden dumanlar yükselen bir harabe yığını olmuştur. Cumartesi gecesi yapılan hava hücumu neticesinde, müzakere salonuna mülâsik büyük sofa ile civardaki koridorlar da harabiyet manzarası arzetmektedir.

Bugün, hususî vazifesi harbden sonra İngilterenin yeniden imarı projelerini hazırlamak olan Devlet Nazırı Arthur Greenwood'la beraber, tahrib edilmiş binayı gezdim. Muazzam enkaz yığınları arasında, an'ane ve tarihle, İngiliz parlamentosunun hayatında bir çok hâdiselere bağlı bulunan bir çok kıymettar eşyanın parçaları da bulunmaktadır. Krallık otoritesinin sembolü olan meşhur altın asâ, tesadüfen kurtulmuştur. Bu asâ, mutad yerinde durmuyor ve hasara uğramamış olan başka bir salonda bulunuyordu.

Meşhur saat kulesi de yıkıldı

Londra 12 (a.a.) — Cumartesi akşamı Londraya Alman tayyarelerinin akını esnasında parlamento sarayının Big - Ben namile maruf saat kulesine isabet vaki olmuş ve kule yıkılmıştır.

Avam ve Lordlar Kamaralarının yeni salonları

Londra 12 (a.a.) — Röyter'in parlamento muhabiri bildiriyor:

Avam Kamarasında vukua gelen hasar neticesinde, meb'uslar, bir kaç zamandanberi başka bir yerde yapılmış bulunan ve şimdiye kadar bir çok defa kullanılmış olan Avam Kamarasının «çifti» nde toplanacaklardır. Bu ihtiyat Avam Kamarası, orijinalden daha küçük olmakla beraber ayni tertibatı haiz bulunmaktadır. Lordlar Kamarasının bir «çiftçi» de mevcuddur.

Alman tebliği

Berlin 12 (a.a.) — Alman orduları umumî karargâhının tebliği:

Hava kuvvetleri dün gece İngilterenin cenub ve merkezinde yeni hava meydanlarına oldukça tesirli bir surette taarruz etmişlerdir. Hangarlarla sığınaklarda, teknik tesisatta ve benzin depolarında büyük yangınlar çıkmıştır. Birçok tayyare sahalarında düşman muharebe tayyarelerine bombalar isabet etmiştir.

Merkezî ve cenubî İngilterenin sahil bölgelerinde sınaî hedeflere yapılan başka hava hücumları esnasında, Middlesborought'ta harb bakımından mühim bir fabrikada ve Pembroke dok tesisatlarında büyük yangınlar zuhur etmiştir.

Muharebe tayyareleri St. George kanalının deniz bölgesinde harb gemileri tarafından himaye edilen 2 kafileye dahil cem'an 16 bin tonluk iki ticaret vapurile 8,000 tonluk bir sarnıç vapurunu tahrib etmişlerdir.

Bundan başka bombalar iki büyük ticaret vapurunu hasara uğratmıştır.

Alman avcı tayyareleri tarafından İngilterenin cenub sahiline yapılan bir taarruz esnasında Spitfire tipinde 5 avcı tayyaresi düşürülmüştür.

Düşman dün gece kudretli hava filolarile bilhassa Hamburg ve Bremen üzerine bombalar atmıştır. Fabrikalardaki hasarat cüz'idir. Diğer hasarlar, ezcümle ikametgâhların bulunduğu mahallelerde vuku bulmuştur. Sivil halk arasında ölü ve yaralılar vardır.

Gece avcıları ve hava defi bataryaları düşman tayyarelerinden yedisini düşürmüşlerdir.

9 mayıstan 11 mayısa kadar düşman cem'an 36 tayyare kaybetmiştir. Bunun 19 u gece avcıları tarafından, 6 sı gündüz cereyan eden hava muharebelerinde, 3 ü de hava defi bataryaları tarafından düşürülmüştür. Bir tayyare de yerde tahrib edilmiştir. Hafif deniz kuvvetleri 3, deniz topçusu da 4 İngiliz tayyaresi düşürmüştür.

Ayni müddet zarfında 18 Alman tayyaresi kaybedilmiştir.

Hicaz Kralı İbnissüud

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Sovyetler Birliği Irakla siyasî münasebata girişmeyi kabul etti

Moskova 12 (a.a.) — Tass ajansı bildiriyor:

Irak hükûmeti 1940 senesi sonunda Ankaradaki elçisi vasıtasile Sovyet hükûmetine Irakla Sovyetler Birliği arasında siyasî münasebetler kurulması için müteaddid müracaatlerde bulunmuştu. Irak hükûmeti, bu münasebetlerin tesisile birlikte, bir deklârasyon neşrederek Irak da dahil olmak üzere Arab memleketlerinin istiklâlini tanıdığını ilân etmesi arzusunu izhar eylemişti.

Sovyet hükûmeti, Sovyetler Birliğile Irak arasında siyasî münasebetler tesisi hususunda müspet bir hattı hareket almakla beraber bunu, herhangi bir deklârasyon neşrine bağlı tutmağı muvafık görmemişti. O zaman Sovyet hükûmeti bu yolda bir cevab vermiş ve müzakereler kesilmişti.

3 mayıs 1941 tarihinde, Irak hükûmeti Ankaradaki Sovyet büyük elçisi vasıtasile Irakla Sovyetler Birliği arasında siyasî münasebetler kurulması teklifini tekrarlamış ve bunu Arablar memleketleri hakkında herhangi bir deklârasyon neşrine bağlı tutmamıştır.

Binaenaleyh Sovyetler Birliği itirazını geri alarak Irakla Sovyetler Birliği arasında siyasî münasebetler tesisi hakkındaki teklifi kabul etmiştir.

İngiliz tebliği

Kahire 12 (a.a.) — İngiliz umumî karargâhından:

Irakta, Habbaniye ve Basrada sükûn hüküm sürmektedir. Motörlü kuvvetlerimiz, Rutbayı işgal etmişlerdir.

Hava harekâtı

Kahire 12 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri karargâhından:

İngiliz hava kuvvetlerine aid zırhlı otomobiller cumartesi günü İngiliz tayyarelerinin yaptığı bir bombardımandan sonra Rutbah'ı işgal etmişlerdir. Rutbah hava meydanı ise iki gün evvel işgal edilmiştir. Bu suretle bütün bu mıntaka İngiliz kontrolu altına girmiş bulunmaktadır.

Irak tebliğleri

Beyrut 12 (a.a.) — Dün akşam neşredilen Irak tebliği:

Garb mıntakasında iş'ara değer bir şey yoktur.

Cenub mıntakasında 10 mayısta bir İngiliz tayyaresi düşürülmüş, bir diğeri de hasara uğratılmıştır.

Hava kuvvetlerimiz keşif uçuşları yapmışlardır.

Düşman hava kuvvetleri 10 mayısta Rutbayı bombardıman etmişlerdir.

Bağdad 12 (a.a.) — 13 numaralı Irak tebliği:

Bir düşman bombardıman tayyaresi Rutba civarında bulunan ordu ve polis kuvvetleri üzerinde uçmuş ve bunların İngiliz kıt'aları olduğunu zannederek alçalmış ve bir mesaj atmıştır. Mitralyözlerimizin şiddetli ateşine tutulan tayyarenin hasara uğramış olması muhtemeldir. Bilâhare bir miktar zırhlı otomobil Rutba kalesine hücum etmiştir. Şiddetli bir muharebeden sonra bu hücum tardolunmuştur. Düşman iki zırhlı otomobil kaybetmiştir. Muharebeye iki düşman tayyaresi iştirak eylemiştir. Bu tayyarelerden biri Rutba kalesinin bir kilometre cenubunda alevler içinde düşmüştür.

Iraklılar Fıratın sedlerini açtılar

Nevyork 12 (a.a.) — United Press ajansının Kahiredeki muhabiri bildiriyor:

İngilizler Irak kıt'alarını Habbaniye hava meydanından Bağdadın 50 kilometre garbında bulunan Faluca ile Bağdadın batı şimalinde kâin Ramadideki mevzilerine çekilmeğe mecbur etmişlerdir.

Irak kıt'aları İngiliz kuvvetlerinin ileri hareketini durdurmak için Frat nehrinin bendlerini açarak Faluca ile Bağdad arasındaki araziyi su altında bırakmışlardır.

Almanyanın Irak hâdiselerine alâkası

Berlin 12 (a.a.) — Yarıresmi bir membadan bildiriliyor:

Sovyetler Birliğinin Irakla diplomatik münasebetler tesisine taraftar bulunduğu hakkındaki Sovyet beyanatının Alman payitahtındaki siyasî mahfillerin dikkatini celbettiğine şüphe yoktur. Berlindeki telâkkiye göre Sovyetler Birliği Irak hükûmetine, İngilizlerin inandırmak istediklerinin aksine olarak, asi bir hükûmet nazarile bakmamaktadır.

Moskova radyosu Irak haberlerine büyük yer veriyor

Moskova 12 (a.a.) — Ofi ajansı bildiriyor:

Moskova radyosu son günlerde Irak haberlerine birinci derecede yer vermeğe başlamıştır. Hatta bugün Iraktaki askerî vaziyet hakkındaki haberler Alman tebliğinden evvel verilmiştir.

Fransada mahsulün yarısı mahvolmuş

Vişi 12 (a.a.) — Effort gazetesine göre, bu kış Fransanın işgal altında bulunmıyan kısmında tarlalardaki ekinin en az yarısı soğuktan mahvolmuştur.

M. HOOVER

Amerikanın harbe girmesine taraftar değil

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kan kıt'ası haricinde harbe göndermiyeceğimize dairdi. Halbuki son on gün zarfında işittiğimiz birçok nutukların hakikî manası Amerikan milletini harbe sürüklemek arzusundan ibarettir.»

Hoover Amerikanın hazır olmadığını tekrar ettikten sonra nutkuna şöyle devam etmiştir:

«— İngiliz orduları Hitler Avrupasını istilâ edemez. Avrupayı istilâ için İngiliz ordusundan başka 5 milyon kişilik bir Amerikan seferî kuvvetine ve 40 milyon tonluk bir donanmaya ihtiyac vardır. Böyle bir filoyu meydana getirmek için 10 sene lâzımdır. Hitler de, ayni vüs'atte hazırlıklar yapmadan Amerikayı işgal edemez. Binaenaleyh harbin birkaç senede yalnız bugünkü ordu ve donanma ile kazanılmıyacağı aşikârdır.

Eğer biz bu harbe girecek olursak harbden sonra iflâs edeceğimizi hesaba katmalıyız. Milletimizin bütün tasarrufu mahvolacaktır. Fakat bu fedakârlığı göze alarak askerî kuvvetimizi harekete geçirmek zaruretinde kalırsak bunu iyice hazırlanarak yapmalıyız. Bu hususdaki karar da esas teşkilât kanunumuzun çerçevesi dahilinde kongre kanalı ile alınmalıdır.»

General Sikorski Amerikayı, yardımın taciline ikna etmiş

Londra 12 (a.a.) — Polonya Başvekili General Sikorski'nin Birleşik Amerikada yaptığı seyahatin neticeleri hakkında Daily Telegraph gazetesinde tefsiratta bulunan maruf diplomatik muharrirlerden Gordon Lennouy şu satırları yazıyor:

«General Sikorski'nin seyahati yalnız Amerikada yeni bir Polonya kıt'asının teşkili bakımından değil, ayni zamanda Generalın Amerikan efkârı umumiyesini müttefiklere yapılan Amerikan yardımını azamî miktarda tesri lüzumuna ikna etmiş olması itibarile müsbet bir ehemmiyeti haizdir.»

Muharrir, Amerikadaki 5 milyon Polonyalının harb sanayiinde oynadıkları rolü tebarüz ettirmekte ve Kanadada yeni Polonya ordusu için yapılan kayıd muamelesinin de Amerikadaki gibi tam bir muvaffakiyetle neticeleneceğini derpiş etmektedir.

General, bir bombardıman tayyaresile döndü

Londra 12 (a.a.) — Polonya Başvekili General Sikorski Amerikadan İngiltereye gönderilmekte olan Amerikan bombardıman tayyarelerinden birile Londraya dönmüştür.

Hitler ve Mussolini yakında görüşeceklermiş

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

ten fazla bir ehemmiyet verilmediğini göstermektedir. Söylendiğine göre Mussolini, Hitler'in Selâniği ayni zamanda üç devlete, İtalyaya, Yugoslavyaya ve Bulgaristana teklif ettiğine dair sarih deliller elde ettikten sonra bu kanaate varmıştır. Yugoslavya bertaraf edildikten sonra Mussolini'nin korkusu, Hitler'in, Slovenyanın İtalyaya ilhakını kâfi görmesidir. Mussolini'nin diğer bir korkusu da Nice'in İtalyaya ilhakı lehinde Almanyada başlayan neşriyatın Vişi hükûmetini tazyik maksadile yapılmakta olması ve Fransa bu hususta yumuşaklık gösterdiği takdirde Hitler'in Fransaya karşı himayekâr bir vaziyet alması ihtimalidir.

Bu haberleri alan diplomatik mahfillerde söylendiğine göre, Mussolini İtalyayı üçüncü plânda bırakacak olan bir Sovyet - Alman yakınlığından da korkmaktadır. Mülâkattan maksadın, Amerikanın gittikçe daha açık bir tarzda vaziyet almasından doğan vaziyetin de tetkiki olabilir.

Her halde Hitler'in Florence ve Brenner mülâkatları gibi bir mülâkat yapılmasının münasib olacağına karar verdiği henüz teeyyüd etmemiştir. Binaenaleyh, Hitler'in bu mülâkatı sırf mihverin demokrasilere karşı mütesanid olduklarını ilân etmek için kabul edeceği ve bunun ise İtalyaya herhangi bir tavizde bulunacağı manasını ifade etmiyeceği söylenmektedir.

Hitlerin beklediği siyasî muvaffakiyetler tahakkuk etmemiş

Zurich 12 (a.a.) — Reuter: Berlinden alınan haberlere göre Almanyanın emniyetle beklediği yeni siyasî muvaffakiyetler tahakkuk etmemiştir.

Basler Nachrichten gazetesinin Berlin muhabiri şunları yazıyor:

«Almanyanın arzu ettiği şartlar dahilinde bir iş birliğine dair Vişi henüz sarih bir karar almamıştır. Von Papen'in Türkiyeye avdeti de tehir edilmiştir.

İspanyada yapılan yeni tayinler İspanyanın takib edeceği siyaset hakkında General Franko ile Serrano Suner arasındaki gizli bir anlaşamamazlık bulunduğu tarzında tefsir edilmektedir.»

Basler Nachrichten gazetesinin Budapeşte muhabirinin bildirdiğine göre Hırvatistandaki kukla hükûmet reisi Pavleviç'le Kont Ciano arasında hududlara aid müzakerelerde güçlükler çıkmıştır.

Hırvatistan Bosna ve Hersekten maada Dalmaçyanın bir kısmını da istemekte, İtalya ise buna yanaşmamaktadır.

LİBYADA

Trablus, Bingazi ağır surette bombalandı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

Libyada hava faaliyeti dün çok büyük olmuştur. Bingaziye şiddetli akınlar yapılmış, burada gemilere hücum edilmiş ve rıhtımda üç büyük yangın çıkarılmıştır.

Beninada, üç Yunkers 52 ve diğer bir tayyare yakılmıştır. Berkada tayyare yere inme meydanının şimali garbisindeki binalara tam isabetler kaydedilmiştir. Eigazalaya da bir akın yapılmıştır. Dernede, bir miktar düşman tayyaresinin yerde bulunduğu tayyare meydanına hücum edilmiş ve civardaki motörlü nakliye kolları bombalanmış ve mitralyöz ateşine tutulmuştur. Tobrukla Derne arasında diğer muhtelif mahallerde düşman motörlü cüzütamlarına çok büyük hasar vukua getirilmiştir. Bir Messerschmitt - 109 a hücum edilmiş, ve bu tayyare düşürülmüştür.

Bingaziyi İngiliz donanması da bombardıman etti

Londra 12 (a.a.) — Amirallık dairesinin tebliği:

10 mayıs cumartesi gecesi, hafif kuvvetlerimizin kudretli cüzütamları, kısa mesafede Bingaziyi şiddetle bombardıman etmiştir. Gemilere ve askerî hedeflere hasar yapılmıştır. Gerek düşman sahil bataryalarının ateşi, gerekse düşman pike bombardımanlarının mükerrer hücumları neticesiz kalmıştır. İngiliz gemilerine hiç bir hasar olmamış ve mürettebattan hiç kimse ne ölmüştür, ne yaralanmıştır.

Sicilyaya taarruz

Kahire 12 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının dün neşredilen bir tebliğine göre, İngiliz tayyareleri 10 mayısta Sicilyadaki Catane ve Coniso hava meydanlarında yerde bulunan düşman tayyarelerine büyük hasar yapmışlardır. Öğleden sonra yapılan hücum muvaffakiyetle neticelenmiş ve düşman için bir sürpriz teşkil etmiştir.

Catane'de Messerschmitt 111 ve Yünkers 88 tipinde tayyarelerden mürekkeb 3 grupa hücum edilmiştir. Hasarın vüsatini tesplt etmek mümkün olmamışsa da bunun çok büyük olduğu muhakkak sayılmaktadır. Sığınaklara koşan düşman mürettebatı mitralyöz ateşine tutulmuştur.

Trablus da bombalandı

Libyada cumartesi - pazar gecesi İngiliz ağır bombardıman tayyareleri Trablus limanına hücum ederek İspanyol mendireğine tam isabetler kaydetmişlerdir. Büyük bir infilâk olmuş ve birçok yangınlar çıkmıştır.

Bir bomba salvosu elektrik tesisatı üzerine düşmüş, birçok bomba da limanda patlamıştır. Fakat bombaların tesiri kalın bir duman perdesi yüzünden müşahede edilememiştir. Yangın bombaları diğer yangınlar çıkarmıştır.

Muvaffakiyetle neticelenen bütün bu hücumlardan tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

Mihver tayyareleri Süveyşe tekrar hücum ettiler

Kahire 12 (a.a.) — Mısır Dahiliye Nezaretinin tebliği:

Düşman tayyareleri pazar gecesi de birbiri ardından üçüncü gece olarak, Süveyş kanalı mıntakasına hücum etmişlerdir. Atılan bombalardan az hasar olmuştur. Bir kişi ölmüştür.

Alman tebliği

Berlin 12 (a.a.) — Resmî tebliğ: Şimalî Afrikada iki tarafın topçu faaliyeti kaydedilmiştir. Alman pike bombardıman tayyareleri 10-11 mayıs gecesi Bingazi önünde bir İngiliz teşekkülünün üç gemisi üzerine çok ağır çapta bombalar atarak bu deniz teşekkülünü dönmeğe mecbur etmişlerdir. Alman muharebe tayyarelerinden mürekkeb teşekküller dün gece Maltadaki Luca hava meydanile bu meydandaki tesisata, bir torpil deposuna ve Valetta limanındaki tezgâhlara bombalar atmışlardır. Büyük yangınlar ve şiddetli infilâklar görülmüştür.

İtalyan tebliği

Roma 12 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 341 numaralı tebliği:

Şimalî Afrikada Tobruk mıntakasında topçu faaliyeti görülmüştür.

11 mayıs gecesi düşman, Bingaziyi denizden bombardıman etmek teşebbüsünde bulunmuştur. İtalyan sahil bataryalarının ve Alman bombardıman tayyarelerinin seri müdahalesi düşman gemilerini çekilmek mecburiyetinde bırakmıştır. Üç cüzütama büyük çapta bombalar isabet etmiştir.

Şarkî Afrikada Amba-Alagi mıntakasında düşman şiddetli bir hücumda bulunmuşsa da her tarafta püskürtülmüştür.

Habeşistanda Amba-Alagi muhasara edildi

Hartum 12 (a.a.) — Cenubî Afrika kıt'alarile Habeş cengâverleri şimalî Habeşistanda 9000 kadem irtifaında tabiî bir kale olan Amba-Alagi'ye doğru ilerlerken İngiliz kıtaları da bu mevkii yavaş yavaş fakat emniyetle ihata etmektedirler. İngiliz kuvvetleri, sukutu gayrikabili içtinab olan kaleye kat'î bir hücum yapmağa hazırlanmaktadırlar. Dağların havası azalan mıntakalardaki harekât, muhacimlerin sağlam ve dayanıklı olmalarını icab ettirmektedir. Münferid bir tepeye hücum eden Hindliler dağın zirvesinde bir beyaz bayrak dalgalandığını görmüşlerdir. İtalyanlar, tesellüm muamelesini yapmak için ilerliyen Hindlilerin el bombaları menziline girinciye kadar ilerlemelerine müsaade etmişler ve bu menzile girdikleri zaman bombalarını atarak Hindliler arasında telefata sebebiyet vermişlerdir. Hindli askerler buna rağmen hareketlerine devam ederek tepeyi işgale muvaffak olmuşlardır.